Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Jaarrapportage 2025

Gemeente Amsterdam

Inhoud

Voorwoord **3**

Financieel overzicht **5**

Programma Milieu **7**

Programma Bouw **16**

Programma Bodem **20**

Programma Randvoorwaardelijk **24**

Bijlage 1: Rapportage Uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024–2027 ..... **30**

Bijlage 2: Eindejaarsrapportage Energiebesparing **31**

Voorwoord

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (hierna de Omgevingsdienst) staat voor een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving in een gebied dat voortdurend in beweging is en waarin uiteenlopende, soms tegengestelde belangen samenkomen. In een tijd waarin de klimaatopgave groot is, de beschikbare ruimte steeds schaarser wordt en de druk op milieugerelateerde gezondheid en externe veiligheid toeneemt, neemt ook het belang en de complexiteit van ons werk verder toe. Onze kerntaken vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies (VTH&A) op milieu, bodem en bouw voeren wij uit binnen de geldende wet- en regelgeving, de regionale Uitvoerings- & Handhavingsstrategie 2024-2027 en de afspraken met onze 11 opdrachtgevers.

Aanhoudende impact Omgevingswet
2025 was voor de Omgevingsdienst opnieuw een jaar met grote opgaven en ontwikkelingen in ons werkgebied. De invoering van de Omgevingswet per 1-1-2024 bleef ook dit jaar duidelijk merkbaar. Zo bleek het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) nog problemen te ondervinden en wordt er nog volop gewerkt aan omgevingsplannen, hierin hebben wij een adviserende rol. Deze dynamiek bleef in 2025 een belangrijke factor in ons dagelijkse werk. Verder vraagt de nieuwe wetgeving om duiding en nieuwe tools. Zo ontbreken er in 2025 bijvoorbeeld nog sjablonen voor vergunningverlening. De aan het Rijk gevraagde duidelijkheid ontbreekt nog op onderdelen. De invoering van zakelijk vooroverleg brengt gewenning met zich mee. Dit geldt niet alleen voor ons, maar ook voor het bedrijfsleven. Daardoor kost dit meer tijd dan verwacht.

Nieuw zaaksysteem
De introductie van een nieuw ICT-zaaksysteem had eveneens veel impact. De aanschaf was de consequentie van de wettelijke aanbestedingsplicht. Dit systeem legt een stevig fundament voor een toekomstbestendige informatiehuishouding, voldoet aan de archiefwetgeving en zorgt ervoor dat ons werk beter vindbaar en navolgbaar is. In een tijd waarin openbaarheid, transparantie en digitale betrouwbaarheid steeds belangrijker worden, is dat van grote waarde. Tegelijkertijd vroeg de overgang begrijpelijkerwijs tijd en aandacht van collega's om kleine en grote problemen bij de introductie op te lossen en om aan deze nieuwe manier van werken te wennen.

Uitbreiding van taken en stabilisatie van capaciteit
Door voortdurende veranderingen in landelijke en Europese regelgeving en nieuwe wetgeving, zoals financiële zekerheidstelling op grond van de Omgevingswet, breiden onze wettelijke basistaken zich verder uit, terwijl de financiering vanuit het Rijk richting lokale overheden niet altijd meebeweegt We overleggen met onze opdrachtgevers over de ruimte voor plustaak.

De uitbreiding van onze taken, door voornoemde veranderende wetgeving, zorgde er voor dat extra capaciteit nodig was. Het aantal medewerkers in vaste dienst groeide van 591 naar 623. Dit heeft ook te maken met de wet DBA, waardoor een aantal inhuurkrachten in vaste dienst kwam.

Luchtkwaliteit en emissiemetingen
In 2025 was luchtkwaliteit opnieuw een belangrijk focuspunt. De Omgevingsdienst heeft meer gemeten en op basis van deze metingen gehandhaafd, onder meer bij Tata Steel en andere industriële bedrijven.
Daarnaast is de beoordeling van Elektronische Milieujaarverslagen verder aangescherpt. Waar rapportages onvoldoende transparant waren, kon een negatieve verklaring worden afgegeven, wat bijdroeg aan beter naleefgedrag.

Eigen emissiemetingen naast alle metingen die bedrijven zelf uitvoeren, bleken daarbij waardevol. Ze gaven in een aantal gevallen een realistischer beeld van de daadwerkelijke emissies dan de rapportages van bedrijven zelf, wat in meerdere gevallen leidde tot herzieningen van jaarvrachten. Deze aanpak vergroot het inzicht in emissies en versterkt de grip op naleving. Daarom blijven eigen metingen in de komende jaren prioriteit.

Om die prioriteit verder te versterken, heeft de Omgevingsdienst in 2025 in opdracht van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland een eigen meetdienst opgericht. Daarmee worden we minder afhankelijk van meetbureaus met vaak lange doorlooptijden. Ook kunnen we sneller reageren op onverwachte emissies,

aanvullende validatiemetingen uitvoeren en bij twijfel direct nametingen doen. De meetdienst start op 1 januari 2026 en wordt onderdeel van het landelijk netwerk van meetdiensten van omgevingsdiensten. Tot de accreditatie eind 2026 voert de Omgevingsdienst al metingen uit, gevalideerd door geaccrediteerde partijen.

Sterke punten en aanbevelingen uit visitatie
Naar aanleiding van een onafhankelijke visitatie eind 2024 vanuit Omgevingsdienst NL, ontving de Omgevingsdienst in 2025 het visitatierapport met sterke punten en aanbevelingen. De commissie stelde vast dat de Omgevingsdienst veel vertrouwen en waardering krijgt van opdrachtgevers en bestuur, deskundig en onafhankelijk opereert en goed weet te reageren op grote uitdagingen, zoals de casuïstiek rond Tata Steel. Ook werd het succesvolle management van de groei van de organisatie benoemd, met aandacht voor het aantrekken en opleiden van nieuw talent. Tegelijkertijd adviseerde de commissie om missie en visie sterker te verbinden met de dagelijkse praktijk, meer sturing te geven aan besluitvorming en prioriteiten, en een duidelijke visie op organisatieontwikkeling uit te werken om kennis op peil te houden. Aan deze aanbevelingen wordt uiteraard opvolging gegeven.

Tot slot
Terugkijkend op 2025 zie ik een omgevingsdienst die onder toenemende maatschappelijke en bestuurlijke aandacht haar werk doet met deskundige en betrokken medewerkers. Hun inzet bij meldingen en incidenten en hun vakmanschap bij vergunningverlening, toezicht en handhaving maken hèt verschil voor een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving.

Loes de Maat

Algemeen directeur
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Financieel overzicht

Het financiële eindresultaat van de UVO Amsterdam 2025 komt uit op een onderbesteding van € 204.383, -. Op het totaalbedrag van de begroting van ruim 28 miljoen euro is dat minder dan één procent verschil. Op het niveau van individuele producten is er sprake van verschillende plussen en minnen. Dit leidt binnen het output pakket tot een onderschrijding van € 755.966 en binnen het regiepakket tot een overschrijding van € 573.241.

Financiën 2025	Begrote omzet	Realisatie (€)	Realisatie vs Begroting	EJV HJ	Realisatie vs EJV HJ
Output					
Bodem	€ 2.048.838	€ 1.964.742	-€ 84.096	€ 1.887.603	€ 77.139
Bouw	€ 2.026.926	€ 1.733.624	-€ 293.302	€ 2.042.011	-€ 308.387
Milieu en Brzo	€ 6.594.837	€ 6.545.764	-€ 49.072	€ 7.070.483	-€ 524.719
Output Totaal	**€ 10.670.600**	**€ 10.244.130**	**-€ 426.470**	**€ 11.000.097**	**-€ 755.966**
Regie					
Bodem	€ 2.099.112	€ 1.968.910	-€ 130.202	€ 1.885.839	€ 83.070
Bouw	€ 8.001.313	€ 7.871.082	-€ 130.230	€ 7.855.016	€ 16.067
Milieu en Brzo	€ 3.578.595	€ 4.081.083	€ 502.488	€ 3.606.979	€ 474.103
Regie Totaal	**€ 13.679.020**	**€ 13.921.075**	**€ 242.055**	**€ 13.347.834**	**€ 573.241**
Randvoorwaardelijk					
Programma overstijgend	€ 1.337.326	€ 1.121.428	-€ 215.898	€ 1.180.957	-€ 59.529
Randvoorwaardelijk	€ 2.119.806	€ 2.119.806	€ 0	€ 2.119.806	€ 0
Randvoorwaardelijk Totaal	**€ 3.457.132**	**€ 3.241.234**	**-€ 215.898**	**€ 3.300.764**	**-€ 59.529**
Subtotaal	**€ 27.806.752**	**€ 27.406.440**	**-€ 400.312**	**€ 27.648.695**	**-€ 242.255**
Programmabudget Bouw	€ 290.000	€ 290.000	€ 0	€ 248.000	€ 42.000
Programmabudget Milieu	€ 165.135	€ 112.067	-€ 53.068	€ 116.195	-€ 4.128
Programmabudget Bodem	€ 0	€ 48.941	€ 48.941	€ 48.941	€ 0
Programmabudget Randvoorwaardelijk	€ 22.500	€ 22.500	€ 0	€ 22.500	€ 0
TOTAAL	**€ 28.284.387**	**€ 27.879.948**	**-€ 404.439**	**€ 28.084.331**	**-€ 204.383**

In de UVO van 2025 zijn financiële afspraken gemaakt vanwege de invoering van de Omgevingswet. Deze hebben betrekking op de afrekening van het outputpakket voor Bodem en Milieu. De afspraak is dat een verschil van maximaal 5% afwijking van de realisatie ten opzichte van de begroting voor rekening van de OD NZKG komt, en een verschil groter dan 5% ten laste komt van de gemeente Amsterdam. Dit geldt enkel voor overschrijdingen. In de bestuurlijke afspraak is opgenomen dat deze extra kosten niet in rekening worden gebracht als dit kan worden opgevangen binnen de begroting van OD NZKG. In 2025 was dit het geval waardoor deze extra inzet niet in rekening is gebracht. Hierdoor is het bedrag dat uiteindelijk in rekening is gebracht € 25.954 lager dan de oorspronkelijke begroting van € 28.284.387,-. De eindafrekening is reeds verzonden.

Wat ook belangrijk is om te weten is dat de begroting verwijst naar de bijgestelde begroting op basis van de halfjaarcijfers. In de tabel hierboven is dat de kolom getiteld EJV HJ.

Programma Milieu

In 2025 werkte de Omgevingsdienst binnen het werkveld Milieu aan een breed pakket aan VTH&A-taken, in een context van toenemende complexiteit door de Omgevingswet, groeiende ruimtedruk in het werkgebied en maatschappelijk gevoelige dossiers.

Scherp en risicogericht vergunnen
In 2025 zette de Omgevingsdienst sterk in op scherp en risicogericht vergunnen in een steeds complexer werkveld. Met een praktische prioriteringstool worden (concept)aanvragen en actualisaties uniform beoordeeld, waardoor dossiers met de grootste impact op de leefomgeving het eerst worden opgepakt. Zo wordt de ruimte van de Omgevingswet benut om de leefomgeving maximaal te beschermen. Vergunningen worden in principe altijd aan de onderkant van de bandbreedte van de wetgeving vastgesteld.

Het risicogericht vergunnen sluit direct aan op de bredere opdracht om een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving te waarborgen en de beschikbare capaciteit zo doelmatig mogelijk in te zetten. Deze opgavegerichte werkwijze maakt het mogelijk om aandacht te richten op vergunningen die het meest bijdragen aan bescherming van de leefomgeving. De uitgangspunten hiervoor zijn vastgelegd in de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (U&H-strategie).

Effect Omgevingswet op vergunningverlening
De komst van de Omgevingswet bracht ook in 2025 veel nieuwe uitvoeringsvraagstukken met zich mee. De stelselwijziging — waarbij het eerdere stelsel van ‘inrichtingen’ is vervangen door het werken met milieubelastende activiteiten (MBA’s) — bleek in de praktijk complex. Vergunningverleners liepen tegen diverse onduidelijkheden aan die eerst moesten worden opgelost voordat vergunningen konden worden afgegeven. Tegelijkertijd moesten nog veel lopende Wabo-vergunningen (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) worden afgerond, waardoor de werkdruk hoog bleef.

Met het programma Vergunningssporen werd ingezet op betere voorbereiding aan de voorkant, zodat aan de achterkant minder herstelwerk nodig is. Toch is voor sommige dossiers nog altijd juridische precedentvorming via de rechter nodig. Ook nam de hoeveelheid werk toe doordat onder de Omgevingswet meer activiteiten vergunningplichtig werden en een Milieu Effect Rapportagebeoordeling (MER) bij veel bedrijven verplicht werd. Dat vraagt structureel meer capaciteit, maar levert wel meer integrale bescherming van de leefomgeving op.

Product	Openstaand	Afgehandeld
Totals	**77**	**142**
Actualisatie	3	0
Actualisatietoetsen	9	1
Informatieplicht Bal	25	49
m.e.r.-beoordelingstoets	2	5
Maatwerkbesluiten - milieu	8	14
Meldingen Wm en Bal	6	58
Omgevingsvergunningen milieu - regulier	10	6
Omgevingsvergunningen milieu - uitgebreid	9	7
Tenaamstelling wijzigen	5	2

Vooroverleg
Een negatieve ontwikkeling is dat steeds meer bedrijven het vooroverleg vermijden. Zij willen snelheid, en ervaren vooroverleg als lastig omdat daarin aandachtspunten, voorschriften en noodzakelijke mitigaties vroegtijdig worden benoemd. Dit leidt soms tot spanningen als bedrijven die stap overslaan. De Omgevingsdienst blijft daarom actief benadrukken dat goed vooroverleg essentieel is voor een voorspelbaar, efficiënt en zorgvuldig vergunningentraject.

De Omgevingsdienst blijft inzetten op een professioneel en transparant proces, waarbij tijdige afstemming met aanvragers structureel bijdraagt aan een soepel verloop van procedures

Daarnaast speelden opgaven rond grondwateronttrekkingen voor drinkwater. De omgevingsdienst stemt voortdurend af met de drie drinkwaterbedrijven en moet de belangen van boeren, bewoners en waterbedrijven zorgvuldig afwegen. De spanning tussen ruimtegebruik, drinkwatervoorziening en leefomgevingskwaliteit neemt toe, wat vergunningverlening complexer maakt.

Geurcontouren in de vergunning
Bij ICL is in 2025 hard gewerkt aan de totstandkoming van een aangepaste vergunning die moet leiden tot aanzienlijk minder overlast in de omgeving. Vanuit de Omgevingsdienst is sterk ingezet op zo scherp mogelijk vergunnen, binnen de kaders van het provinciale en landelijke geurbeleid. Het bestaande provinciale geurbeleid bood onvoldoende ruimte voor substantiële verbetering. Daarom heeft de Omgevingsdienst het initiatief genomen om provincie Noord-Holland een nieuw geurbeleid te laten vaststellen, vooruitlopend op landelijk beleid. Tijdens een bewonersbijeenkomst is de vergunning uitgebreid toegelicht, inclusief de achterliggende keuzes en de manier waarop toezicht en handhaving worden ingericht. Deze transparante uitleg is positief ontvangen en heeft bijgedragen aan beter begrip van de aanpak en de verwachte verbeteringen in de leefomgeving.

Werkveld in ontwikkeling
Het werkveld verandert snel: Nieuwe technieken en ontwikkelingen, zoals CO_2-afvang en ontgassingsinstallaties voor schepen, ontbrekende BREF's[1] en tegenstrijdige rapportages maken vergunningverlening steeds meer tot een complexe puzzel. Toch blijft de Omgevingsdienst wendbaar en beweegt mee om innovaties mogelijk te maken, maar altijd met het oog op een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving.

De Omgevingsdienst begeleidde bijvoorbeeld meerdere initiatieven rond waterstofproductie, een ontwikkelgebied zonder bestaande BREF's, wat pionieren noodzakelijk maakt, maar ook vraagt om wendbaarheid, maatwerk en nauwe samenwerking in kleine kernteams.

Tijdelijke lozingen
Onder tijdelijke lozingen vallen de lozingen met een begin- en einddatum van vervuild water op het riool en/of in de bodem. Deze tijdelijke lozingen gebeuren vaak bij bouwprojecten, bij het leggen van kabels en leidingen, funderingsherstel of bodemsanering. In 2025 werd de ontvankelijkheid van aanvragen scherp en zakelijk beoordeeld, met als gevolg dat onvolledige aanvragen vaker buiten behandeling werden gelaten.

Inventarisatie agrarische buitengebieden
In 2025 heeft de Omgevingsdienst in de agrarische buitengebieden van al onze gemeentelijke opdrachtgevers onderzoek gedaan naar mogelijke overtredingen en ondermijning. Uit deze inventarisatie blijkt dat bij ongeveer 20% van de agrarische bedrijven signalen zijn dat activiteiten buiten beeld worden gehouden, variërend van milieucriminaliteit tot vormen van ondermijning. De huidige risicogestuurde toezichtaanpak blijkt voor dit type kleine en middelgrote bedrijven onvoldoende effectief, omdat sommige bedrijven hierdoor juist onder de radar blijven. Voor 2026 worden daarom verschillende oplossingsrichtingen onderzocht:

- Op peil houden kwaliteit bedrijvenbestand;
- Intensiveren en verbeteren van kwaliteit gevelinspecties;
- Meer gebieds- en datagericht werken in deze branche op ondermijning.

De Omgevingsdienst is door de GGD en de Provincie Noord-Holland benaderd om samen te werken rond thema's als milieu en gezondheid, specifiek in relatie tot de nabijheid van geitenbedrijven bij bestaande woningen en toekomstige woonlocaties. Uit onderzoek blijkt dat omwonenden van geitenhouderijen een verhoogd risico lopen op longontsteking, wat heeft geleid tot adviezen voor strengere afstanden en maatregelen. De Omgevingsdienst

[1] BREF staat voor BAT Reference documents (Best Available Techniques Reference Documents). Het zijn Europese referentiedocumenten die de beste beschikbare technieken (BBT) en emissieniveaus voor industriële installaties beschrijven, ontwikkeld in het kader van richtlijnen om milieuvervuiling te voorkomen.

controleert bij agrarische bedrijven of de vergunde situatie wordt nageleefd en treedt waar nodig handhavend op. Er is daarbij extra aandacht geweest voor data-verzameling bij geitenhouderijen.

Meer focus op emissiemetingen
Luchtkwaliteit was in 2025 een duidelijk focuspunt. De Omgevingsdienst heeft meer gemeten, meer bevraagd en meer gehandhaafd dan voorheen. Dit gebeurde onder meer bij diverse industriële bedrijven. Naast handhaving op emissie-overschrijdingen werden ook trajecten gestart voor bijvoorbeeld de kalibratieverplichtingen van meetapparatuur. Daarmee wordt vastgesteld dat metingen van bedrijven daadwerkelijk ook betrouwbare informatie opleveren.

Ook de beoordeling van Elektronisch Milieujaarverslagen (eMJV) werd in 2025 verder aangescherpt. De adviseurs van de domeinen Lucht, Water en Afval analyseren rapportages gezamenlijk, waardoor onvolkomenheden beter zichtbaar worden en de kwaliteit van de beoordeling sterk is verbeterd. Wanneer rapportages onvoldoende transparant zijn, kan de Omgevingsdienst een negatieve verklaring afgeven.

Bedrijven als Tata Steel en ICL moesten hun jaarvrachten herzien nadat met eigen emissiemetingen veel hogere waarden werden vastgesteld. Hierdoor groeit het inzicht in daadwerkelijke emissies en ontstaat meer grip op de naleving. Alle goedgekeurde rapportages worden vervolgens opgenomen in het landelijke systeem van eMJV's.

Bij Ketjen leidde het ZZS-beleid (Zeer Zorgwekkende Stoffen) tot concrete maatregelen. Door overschrijding van booremissies werd een maatwerkbesluit opgesteld. Op grond van dit besluit is in januari 2026 een boorscrubber geïnstalleerd. Dit is een installatie die het schadelijke chemisch middel boor uit de gasstromen verwijdert voordat ze in het milieu terechtkomen.

Voor de komende jaren blijven metingen een prioriteit, vooral bij de meest risicovolle bedrijven. Ook kennisopbouw staat centraal; door processen dieper te doorgronden kan de Omgevingsdienst beter voorspellen wat er kan vrijkomen en effectiever toezicht houden.

Eigen Meetdienst
In 2025 is besloten om een eigen meetdienst op te richten. Dit komt deels voort uit de maatschappelijke en politieke druk op overheden om te beschikken over betrouwbare en onafhankelijke meetgegevens. Dit geldt in het bijzonder voor gegevens van bedrijven die vallen onder de Europese Richtlijn Industriële Emissies en de Seveso-wetgeving. Hoewel bedrijven zelf verantwoordelijk zijn voor emissiemetingen, acht de Omgevingsdienst het in diverse situaties noodzakelijk om onafhankelijke controlemetingen uit te voeren.

Daarnaast biedt een eigen meetdienst de Omgevingsdienst belangrijke voordelen. Door zelf te meten ontstaat meer flexibiliteit en kan sneller worden gereageerd op urgente situaties, uitval of onverwachte emissies. De Omgevingsdienst kan eigen prioriteiten stellen, aanvullende validatiemetingen uitvoeren en bij twijfel in vergunningverlening direct nametingen doen. Daarnaast kunnen met twee meetstrategieën – één gericht op Tata Steel en één op overige bedrijven – breder stoffen worden onderzocht, waaronder Zeer Zorgwekkende Stoffen, en kan worden vastgesteld of emissies volledig en correct zijn gemeld.

De meetdienst start op 1 januari 2026 en wordt onderdeel van een landelijk netwerk. De verwachting is dat de accreditatie eind 2026 wordt behaald. In de tussentijd voert de Omgevingsdienst indicatieve metingen uit, die worden gevalideerd door geaccrediteerde bureaus en de regionale diensten ODRA en OMWB.

Het opzetten van de meetdienst vraagt ook organisatorische voorbereiding. Er moet ruimte worden gecreëerd binnen de organisatie, inclusief een geschikte werkplek, opslag voor materiaal en een lab-omgeving. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan innovatieve toepassingen zoals drones. De samenwerking met andere regio's, waaronder OD Zuid-Limburg, verloopt goed en draagt bij aan een toekomstbestendige uitvoering.

PGF	Aard van de controle	Type controle	Aantal uitgevoerde 1e controles	Geen overtreding geconstateerd	Aantal uitgevoerde hercontroles	Bij hercontrole in orde
-		**Totaal**	**4**	**3**	**0**	-
A		**Totaal**	**150**	**121**	**59**	71,2%
	digitaal	Totals	54	46	5	80,0%
		Administratieve controle	54	46	4	100,0%
		Niet ingevuld	0	0	1	0,0%
	integraal	Totals	66	51	48	70,8%
		Administratieve controle	5	4	21	66,7%
		Fysieke controle	60	46	27	74,1%
		Niet ingevuld	1	1	0	-
	thema	Totals	30	24	6	66,7%
		Administratieve controle	9	8	1	100,0%
		Fysieke controle	8	7	1	100,0%
		Niet ingevuld	13	9	4	50,0%
B1		**Totaal**	**527**	**400**	**135**	65,2%
	digitaal	Totals	45	40	1	100,0%
		Administratieve controle	42	37	1	100,0%
		Fysieke controle	1	1	0	-
		Niet ingevuld	2	2	0	-
	integraal	Totals	325	243	97	67,0%
		Administratieve controle	16	14	21	57,1%
		Fysieke controle	308	228	76	69,7%
		Niet ingevuld	1	1	0	-
	thema	Totals	157	117	37	59,5%
		Administratieve controle	42	35	9	88,9%
		Fysieke controle	85	58	15	46,7%
		Niet ingevuld	30	24	13	53,8%
B2		**Totaal**	**480**	**354**	**115**	67,8%
	digitaal	Totals	2	2	0	-
		Administratieve controle	1	1	0	-
		Niet ingevuld	1	1	0	-
	integraal	Totals	351	249	71	78,9%
		Administratieve controle	4	4	25	76,0%
		Fysieke controle	336	239	46	80,4%
		Niet ingevuld	11	6	0	-
	thema	Totals	127	103	44	50,0%
		Administratieve controle	18	16	6	66,7%
		Fysieke controle	103	82	22	40,9%
		Niet ingevuld	6	5	16	56,3%
C		**Totaal**	**170**	**121**	**35**	74,3%
	digitaal	Totals	1	0	0	-
		Niet ingevuld	1	0	0	-
	integraal	Totals	48	26	18	72,2%

		Administratieve controle	0	0	2	50,0%
		Fysieke controle	47	25	16	75,0%
		Niet ingevuld	1	1	0	-
	thema	Totals	121	95	17	76,5%
		Administratieve controle	59	41	7	71,4%
		Fysieke controle	46	39	7	71,4%
		Niet ingevuld	16	15	3	100,0%
RIE overig		**Totaal**	**30**	**27**	**0**	-
	thema	Totals	30	27	0	-
		Administratieve controle	4	2	0	-
		Fysieke controle	23	23	0	-
		Niet ingevuld	3	2	0	-
X (historisch)		**Totaal**	**10**	**10**	**0**	-
	thema	Totals	10	10	0	-
		Administratieve controle	9	9	0	-
		Fysieke controle	1	1	0	-

Preventieve inzet op geluidsoverlast
In het Amsterdamse havengebied is meer aandacht besteed aan preventief geluidoverlasttoezicht, in samenwerking met gemeenten en het havenbedrijf. Bedrijven worden aangesproken op het reduceren van geluid, ook wanneer dit binnen de wettelijke norm blijft. Bij scheepswerf Damen startte de Omgevingsdienst een geluidsmeettraject, waarbij bewoners via sensoren kunnen aangeven wanneer overlast wordt ervaren.
Door samen feiten boven tafel te krijgen, ontstaat ruimte voor duurzame oplossingen. Soms binnen, soms boven de wettelijke normen, maar altijd in overleg.

Brand en Broei
Extra aandacht is besteed aan het beperken van brand en broeirisico's bij afvalverwerkende bedrijven. Inspecteurs controleerden of opslaglimieten, compartimentering en afstand tussen afvalstapels werden nageleefd, en besteedden extra aandacht aan risicovolle stromen zoals batterijen, ewaste en matrassen. Ook werd gekeken naar maatregelen om broei te voorkomen, de bereikbaarheid voor de brandweer en de beschikbaarheid van voldoende bluswater. Daarnaast is gecontroleerd of bedrijven voldoen aan hun vergunningvoorschriften en beschikken over een actueel brandveiligheidsplan, met personeel dat is opgeleid om broei tijdig te herkennen en procedures juist op te volgen.

Ketentoezicht automotive
In 2025 heeft de Omgevingsdienst stevig ingezet op ketentoezicht, onder meer rond de thema's e-waste, kunststofafval en in de automotive sector. Deze laatste keten staat bekend als extra kwetsbaar voor milieuovertredingen, illegale afvalexport en vermenging met criminaliteit. In integrale controles – onder andere in Amsterdam en Vijfhuizen – trad de Omgevingsdienst op als coördinator en werd samengewerkt met partners zoals de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), de politie, de Dienst Wegverkeer, de gemeenten, het Landelijk Informatiecentrum Voertuigcriminaliteit en de Omgevingsinspectie Antwerpen. Die samenwerking is essentieel, omdat veel motorblokken en endoflife voertuigen vanuit ons werkgebied via de haven van Antwerpen worden geëxporteerd naar landen in Afrika en het MiddenOosten. Door gezamenlijk toezicht ontstaat meer zicht op deze internationale stromen en wordt voorkomen dat afvalstromen onterecht als handelswaar worden uitgevoerd.

De controles tonen het belang van ketentoezicht: er werden uiteenlopende overtredingen aangetroffen, variërend van milieuschade en illegale afvalexport tot zelfs een actief drugslab. Door kennis en bevoegdheden met de ketenpartners te bundelen worden overtredingen in de hele keten zichtbaar gemaakt en kan er direct ingegrepen worden. Deze ontwikkelingen versterken het risicogericht werken en vergroten de effectiviteit én zichtbaarheid van het toezicht.

Waterkwaliteit en indirecte lozingen
In 2025 werkte de Omgevingsdienst intensief aan het terugdringen van verontreiniging in bedrijfswaterlozingen op het riool. Deze opgave wordt steeds urgenter, omdat Nederland in 2027 moet voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). De kwaliteit van het oppervlaktewater staat onder druk, en daarom zoekt de Omgevingsdienst actief de samenwerking op met OD IJmond, OD NoordHolland Noord en de waterschappen.

Samen met deze partners bracht de Omgevingsdienst in kaart welke waterbezwaarlijke stoffen bij bedrijven via het riool in de waterketen terechtkomen, waaronder prioritaire stoffen en verschillende ZZS. Bij zo'n tachtig bedrijven is afvalwater bemonsterd. De analyseresultaten geven waardevolle inzichten: welke stoffen zijn aangetroffen, waar geldt de wettelijke plicht tot minimalisatie en waar vraagt de situatie om aanscherping?

Daarnaast zijn gegevens verzameld bij rioolwaterzuiveringen en uit het oppervlaktewater. Door informatie van bedrijven en zuiveringen te koppelen ontstaat een completer beeld van de herkomst van stoffen en de plekken waar de waterkwaliteit onder druk staat. Dit helpt de Omgevingsdienst gerichter te bepalen waar maatregelen effect hebben.

Het project laat zien dat samenwerking essentieel is om aan de Europese verplichtingen te kunnen voldoen. In 2026 groeit deze aanpak verder uit tot een gebiedsgerichte werkwijze, zodat de Omgevingsdienst nog doelgerichter kan bijdragen aan schoner water.

Circulaire Economie
In 2025 werkte de Omgevingsdienst verder aan het versterken van de transitie naar een circulaire economie en met name aan de integratie van circulaire economie in VTH. De Omgevingsdienst voert hierbij de afvalstoffenwetgeving uit, waarbij het beleid (het Circulaire Materialen Plan) nadrukkelijker dan voorheen stuurt naar kansen voor recycling, hergebruik en productstromen met minder milieu-impact. Tegelijkertijd ontwikkelt de organisatie binnen het Programma Circulaire Economie nieuwe VTH-instrumenten die deze transitie moeten ondersteunen**.** Dit gebeurt met name door nog nadrukkelijker te sturen op meer afvalpreventie en grondstoffenbesparing. De Omgevingsdienst doet dit nadrukkelijk in de landelijke samenwerking met andere omgevingsdiensten en binnen het Kennisnetwerk van Omgevingsdienst NL en in afstemming met haar opdrachtgevers. Het CMP bevat hiervoor goede elementen en het Nationale Programma Circulaire Economie bevat inmiddels meetbare doelen, wat helpt om gerichter te sturen.

Steeds vaker komen bedrijven met initiatieven om materialen die vroeger als afval golden opnieuw te gebruiken. Een goede ontwikkeling, maar ook juridisch en technisch niet altijd eenvoudig, waardoor dit vraagt om extra tijd en expertise. De Omgevingsdienst heeft hierin een voortrekkersrol en levert actief kennis aan het landelijke kennisplatform 'Afval of niet'. Een belangrijk nieuw VTH-instrument, waarin de Omgevingsdienst investeert, is de ontwikkeling en toepassing van nieuwe vergunningvoorschriften zodat alle bedrijven meer aandacht besteden aan afvalpreventie en grondstoffenbesparing.

Tegelijk blijft een structurele uitdaging dat veel afvalstromen vervuild zijn, waardoor recycling moeilijk of niet mogelijk is. De Omgevingsdienst moet hier streng op toezien, om bedrijven te dwingen hun productstromen schoon te maken, waardoor afvalstromen ook schoner worden.

Een belangrijke uitdaging is om de juiste balans te vinden tussen streng toezicht op de afvalstoffensector — waar risico's op ondermijning en economische prikkels tot overtreding spelen — en het ondersteunen van innovatieve koplopers die de circulaire economie vooruithelpen. Van oudsher ligt de nadruk terecht op kritische beoordeling en handhaving, maar bij nieuwe circulaire initiatieven vraagt dit soms om een andere benadering. De uitdaging is om tijdig te herkennen wanneer strikte controle noodzakelijk is en wanneer ruimte moet worden geboden aan bedrijven die aantoonbaar willen verduurzamen. Dit vraagt in zekere zin om een cultuuromslag en dit is één van de redenen dat de Omgevingsdienst veel aandacht besteed aan interne communicatie en training.

De Omgevingsdienst legt het toezicht op de wettelijk verplichte afvalscheiding bij bedrijven weer nadrukkelijker vast in de prioriteiten, na een periode waarin deze taak minder aandacht kreeg. Er is onderzocht hoe dit toezicht structureel kan worden hersteld én beter/professioneler kan worden gemaakt. Daarom wordt in 2026 een nieuw toezichtprotocol voor deze afvalscheiding geïmplementeerd en vanaf 2027 weer standaard meegenomen bij elke

bedrijfscontrole. Tegelijk benadrukt de Omgevingsdienst dat afval slechts 10 tot 20 procent van de circulaire opgave vormt. De grootste winst ligt in het verminderen en verduurzamen van grondstoffengebruik en consumptie aan de voorkant van ketens. Dit is een minder populair, maar cruciaal onderdeel om echte circulaire vooruitgang te boeken.

Energiebesparing
In 2025 is sterk ingezet op de opgave om energieverbruik te verminderen, een belangrijke stap richting een energieneutraal Nederland in 2050. De Omgevingsdienst stimuleert bedrijven om daadwerkelijk energiebesparende maatregelen te nemen en houdt toezicht op de naleving van de verplichtingen die daarbij horen.

Belangrijk onderdeel van de aanpak was opnieuw de Prio50methodiek, waarmee datagestuurd inzicht wordt verkregen op de grootste energieverbruikers. Door deze gerichte manier van werken boekten bedrijven zichtbaar voortgang: vrijwel alle bezochte bedrijven gingen een categorie omhoog in hun energiebesparingsprestaties.

Als alle maatregelen die in de ingediende onderzoeksrapportages worden aangekondigd worden doorgevoerd zal er een indicatieve CO2-reductie van 515.220 ton CO_2 plaatsvinden. Omdat de rekentool van de Omgevingsdienst NL die voor deze berekening gebruikt is nog in ontwikkeling is, is deze uitkomst indicatief. Zie de bijlage voor verdere details.

Ook het Label C project werd in 2025 succesvol afgerond. Kantoren die onder de verplichting vallen voldoen inmiddels aan de norm; aanvullende panden zijn onderzocht en waar nodig aangesproken. Het project gaat daarmee de beheerfase is.

Daarnaast heeft de Omgevingsdienst taken uitgevoerd vanuit de Europese richtlijn voor de energieprestatie van gebouwen, zoals toezicht op laadinfra- en gebouwautomatiseringssystemen. Zie ook de bijlage.

Bodemenergiesystemen
Naast de energiebesparingsopgave heeft de Omgevingsdienst in 2025 gewerkt aan de uitvoering van taken rond open en gesloten bodemenergiesystemen. Bij gesloten bodemenergiesystemen nam het aantal meldingen en controles in 2025 toe. De aanleg van deze systemen vraagt nauw toezicht, want een correcte uitvoering is belangrijk voor de werking en voor een zorgvuldige omgang met de ondergrond. Waar nodig is aanvullende voorlichting en handhaving ingezet. Daarnaast is gewerkt aan een toezichtstrategie voor de komende jaren. Er worden steeds meer gegevens vanuit gemeenten overgedragen zodat ook toezicht op bestaande systemen kan worden ingericht. Samen met gemeenten adviseert de Omgevingsdienst over bodemenergieplannen en interferentiegebieden, met name op locaties waar de ondergrond intensiever wordt gebruikt.

Bedrijvengroep	Aantal controles	Zonder overtreding	Met overtreding	Naleefpercentage
Totalen	**1.708**	**1.265**	**443**	**74,1%**
(Verblijfs)gebouwen: kantoren, scholen, hotels e.d	394	302	92	76,6%
Afvalsector	65	47	18	72,3%
Agrarische sector	33	24	9	72,7%
Automotive	245	170	75	69,4%
Beton, asfalt en puinbrekers	13	9	4	69,2%
Bouw en hout	50	39	11	78,0%
Chemische sector (inclusief kunststof)	18	11	7	61,1%
Groot- en detailhandel	217	161	56	74,2%
Horeca, sport en recreatie	106	76	30	71,7%
Industrie	4	4	0	100,0%
Installaties	146	120	26	82,2%
Metalelectro	41	26	15	63,4%
Overig	21	11	10	52,4%
Scheepvaart en havens	67	50	17	74,6%
Tankstations	50	32	18	64,0%
Verf, drukkerijen, chemische wasserijen, e.d.	66	55	11	83,3%
Voedingssector	120	83	37	69,2%
Zorgsector	38	32	6	84,2%
-	14	13	1	92,9%

Handhaving	Beoordeling uitvoeren
Last onder dwang ten uitvoer brengen (LOD)	1

Zeer zorgwekkende stoffen
In 2025 werkte de Omgevingsdienst verder aan een stevige aanpak voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). De kern bestaat uit twee stappen: eerst inzicht krijgen in welke ZZS bedrijven gebruiken, lozen of uitstoten, en vervolgens bepalen welke maatregelen nodig zijn om emissies te verminderen of te vermijden. Dat leidt tot maatwerkvoorschriften in vergunningen en toezicht op het Vermijdings- en Minimalisatieprogramma. Bedrijven hebben hierbij een wettelijke minimalisatieplicht: emissies moeten zo laag mogelijk worden gehouden. Hiervoor zoekt de Omgevingsdienst actief de grenzen op in vergunningverlening. De focus ligt op persistente stoffen zoals dioxines, zware metalen en benzeen.

Volgens landelijke afspraken zijn in 2025 afvalbedrijven onder zowel provinciaal als gemeentelijk bevoegd gezag aangeschreven om hun ZZS vermijding- en reductieprogramma's aan te leveren. Dit geeft waardevol inzicht, juist omdat afvalbedrijven aan het einde van veel ketens staan en relatief veel ZZS kunnen emitteren. De kwaliteit van de aangeleverde informatie wisselt sterk, waardoor de Omgevingsdienst vaak aanvullende gegevens moet opvragen. Jaarlijks worden ongeveer vijftig bedrijven beoordeeld. Vanuit het project Indirecte Lozingen neemt de Omgevingsdienst afvalwatermonsters af bij de meest uiteenlopende bedrijven om te controleren of emissies kloppen met wat bedrijven rapporteren.

Het aantal bekende ZZS stijgt snel, van 1500 in 2023 tot inmiddels meer dan 3200. Dat is aan de ene kant een goed teken, omdat steeds inzichtelijker wordt hoe schadelijk stoffen zijn. Maar het probleem is dat voor veel stoffen geldt dat er geen meetmethodes voor zijn en geen monitoringsregime bestaat.

De Omgevingsdienst dringt aan op scherpere wet- en regelgeving. Uiteindelijk draait deze hele aanpak om één doel: het terugdringen van de blootstelling van omwonenden aan schadelijke stoffen en het beschermen van hun gezondheid in een gebied waar industrie en woonwijken dicht op elkaar liggen.

Plustaken Leefomgeving

Gesloten Bodemenergiesystemen (GBES)	**Totals**	**86**	**9**
	Aanvraag beschikken	1	0
	Informatieplicht	44	4
	Meldingen	41	5
Kennisgeving Incidentele festiviteiten	**Totals**	**15**	**3**
	Meldingen	15	3
Tijdelijke lozingen buiten inrichting	**Totals**	**617**	**26**
	Informatieplicht	582	21
	Maatwerk	35	5

Financiële verantwoording
Het programma Milieu heeft in 2025 een overschrijding gerealiseerd van € 453.415, -. Deze wordt volledig veroorzaakt door ontwikkelingen in het regiepakket. Zo hebben onder andere de viering van Amsterdam 750 jaar en Sail ervoor gezorgd dat de post evenementen een overschrijding kende van € 96.415, -. Op de post milieu Advies is er een overschrijding van € 289.528 gerealiseerd. Dit werd veroorzaakt doordat er meer verzoeken om advies zijn binnengekomen op het gebied van Lucht, Geluid, Externe Veiligheid bij ruimtelijke ontwikkelingen en bij bouwplannen en verzoeken om integrale milieuadvisering. Daarnaast worden sinds 2025 ook adviezen gevraagd voor de milieucomponent in Omgevingsplannen.

Programma Milieu	Begrote omzet	Realisatie (€)	Realisatie vs Begroting (omzet)	EJV HJ omzet (jaar)	Realisatie vs EJV HJ (omzet)
Output	€ 6.594.837	€ 6.545.764	-€ 49.072	€ 7.070.483	-€ 524.719
Regie	€ 3.578.595	€ 4.081.083	€ 502.488	€ 3.606.979	€ 474.103
Totaal	**€ 10.173.431**	**€ 10.626.847**	**€ 453.415**	**€ 10.677.462**	**-€ 50.616**

Milieu Output	Begrote omzet	Realisatie (€)	Realisatie vs Begroting (omzet)	EJV HJ omzet (jaar)	Realisatie vs EJV HJ (omzet)
R&T Informatieplichtige bedrijven Bal (B1)	€ 1.519.556	€ 1.569.380	€ 49.824	€ 1.701.009	-€ 131.630
R&T Meldingsplichtige bedrijven mv mba Bal/OP (I	€ 1.900.327	€ 2.058.903	€ 158.576	€ 1.900.327	€ 158.576
R&T Niet meldingsplichtige bedrijven Bal/OP (A)	€ 741.579	€ 597.536	-€ 144.043	€ 830.133	-€ 232.597
R&T Vergunningpl bedrijven mv mba Bal,Op en H3	€ 1.737.209	€ 1.515.501	-€ 221.708	€ 1.737.209	-€ 221.708
Rie Overig Regulering & Toezicht (M&L+M&I)	€ 259.650	€ 199.867	-€ 59.783	€ 259.650	-€ 59.783
Werkgebonden Personenmobiliteit (WPM)	€ 73.525	€ 22.824	-€ 50.701	€ 73.525	-€ 50.701
Werkverdeling en coordinatie Milieu	€ 362.991	€ 581.753	€ 218.762	€ 568.630	€ 13.122
Totaal	**€ 6.594.837**	**€ 6.545.764**	**-€ 49.072**	**€ 7.070.483**	**-€ 524.719**

Milieu Regie	Begrote omzet	Realisatie (€)	Realisatie vs Begroting (omzet)	EJV HJ omzet (jaar)	Realisatie vs EJV HJ (omzet)
Brzo Regie	€ 6.087	€ 5.867	-€ 219	€ 6.087	-€ 219
Evenementen	€ 365.312	€ 461.727	€ 96.415	€ 365.312	€ 96.415
Milieu Advies	€ 1.415.940	€ 1.705.468	€ 289.528	€ 1.502.731	€ 202.737
Milieu Regie	€ 1.754.738	€ 1.863.705	€ 108.967	€ 1.671.985	€ 191.720
Projecten Milieu/Brzo	€ 36.519	€ 44.316	€ 7.797	€ 60.865	-€ 16.549
Totaal	**€ 3.578.595**	**€ 4.081.083**	**€ 502.488**	**€ 3.606.979**	**€ 474.103**

Programma Bouw

De Omgevingsdienst heeft in 2025 ingezet op kwaliteit, veiligheid en duurzaamheid binnen het domein Bouw. De Omgevingsdienst ondersteunde gemeenten en provincies vraaggestuurd bij bouw- en omgevingsplannen. Vergunningaanvragen werden getoetst aan de duurzaamheidsnormen, waar de balans tussen energieprestaties en circulariteit centraal staat. Ook klimaatadaptatie kreeg nadruk, bijvoorbeeld bij het toetsen van aanvragen voor de bouw van kelders in Amsterdam. Daarbij wordt gekeken of de grondwaterstromen niet worden verstoord.

Effecten van de Omgevingswet op procedures
De effecten van de in 2024 ingevoerde Omgevingswet waren in 2025 duidelijk merkbaar. De nieuwe systematiek maakt het mogelijk om onderdelen van een project — zoals bouw en milieu — vaker afzonderlijk aan te vragen. Dit biedt initiatiefnemers meer flexibiliteit, maar vraagt ook om extra zorgvuldigheid: elke aanvraag wordt integraal gecontroleerd op alle benodigde onderdelen. Door de combinatie van deze nieuwe werkwijze en het grote aantal vergunningen ontstond in de eerste helft van 2025 vertraging in de doorlooptijden. In de tweede helft van het jaar zijn de achterstanden grotendeels ingelopen.

Vergunningen Bouw

Procedure	Openstaand	Afgehandeld
Totaal	**95**	**292**
Uitgebreid	5	7
Regulier	90	285

Constructieve veiligheid
In 2025 werkte de Omgevingsdienst intensief aan het borgen van de constructieve veiligheid bij nieuwbouw- en verbouwprojecten en handhavingsdossiers. Een belangrijk onderdeel hiervan is het toetsen van alle constructieve stukken, zoals tekeningen en berekeningen die door constructiebureaus worden aangeleverd. We controleren of de juiste normen, uitgangspunten en belastingen zijn toegepast, zodat gebouwen veilig en volgens de regels worden ontworpen. Tijdens de bouwfase geven we deelgoedkeuringen op aanvullingen, waardoor constructieve risico's tijdig kunnen worden ondervangen.

Inhoudelijk stond 2025 in het teken van complexe bouwopgaven, zoals de 140 meter hoge Dreeftoren in Amsterdam-Zuidoost. Voor dit soort projecten zijn aanvullende analyses en soms een second opinion nodig om de constructieve veiligheid te borgen. Ook thema's als houtbouw, hergebruik van materialen en circulair bouwen kregen veel aandacht, omdat normen en rekenregels hiervoor nog in ontwikkeling zijn. De Omgevingsdienst bouwde expertise op en deelt deze actief binnen de landelijke vereniging van bouwconstructeurs. Daarnaast is een kennisbijeenkomst georganiseerd voor ontwerpende constructeurs in Noord-Holland, onder meer over het toepassen van normen bij dakopbouwen, wat bijdraagt aan betere samenwerking en wederzijds begrip.

Toezicht en naleving op bouw- en constructieve veiligheid
Toezichthouders richtten zich in 2025 op het verbeteren van bouw-, omgevings-, brand- en constructieve veiligheid. Afgegeven vergunningen zijn gecontroleerd op naleving. Daarnaast was de Omgevingsdienst betrokken bij omvangrijke en complexe opgaven zoals diverse datacenters, Artis en infrastructuurprojecten zoals verkeerstunnels.

Brandveiligheid Coentunnel
Bij de nieuwe Coentunnel hielden de toezichthouders van de Omgevingsdienst toezicht op de brandveiligheid. Ze zorgden er ook voor dat werd voldaan aan de herplanting van 218 nieuwe bomen op het Coentunnelterrein, na eerdere illegale kapwerkzaamheden in 2023 en 2024. Door de hoge werkdruk was het noodzakelijk voor de toezichthouders om scherp te prioriteren; niet alles kan, maar de basis moet stevig blijven.

Prioritering brandveilig gebruik	Aantal uitgevoerde 1e controles	Aantal waar-schuwingsbrieven	Totaal aantal uitgevoerde controles
Categorie 1 - Controlefrequentie: 2x per jaar	5	2	7
Categorie 2 - Controlefrequentie: 1x per jaar	6	4	10
Categorie 3 - Controlefrequentie: 1x per 2 jaar	12	6	18
Categorie 4 - Controlefrequentie: 1x per 3 jaar	5	2	7
Totaal	**28**	**14**	**42**

Melding brandveilig gebruik	Ontvangen	Getoetst	Akkoord na toetsing	Niet akkoord na toetsing	In behandeling
Totalen	90	79	57	22	11

Sloop/asbestmeldingen	Ontvangen	Getoetst	Akkoord na toetsing	Niet akkoord na toetsing	In behandeling
Totalen	**4.092**	**4.089**	**3.165**	**88**	**11**
Asbest	3.262	3.262	3.111	74	3
Sloop	139	141	31	4	2
Sloop en asbest	691	686	23	10	6

Project Zuidasdok en knooppunt Nieuwe Meer
De Omgevingsdienst heeft ook in 2025 toezicht gehouden en vergunningen beoordeeld voor het grootschalige infrastructuurproject Zuidasdok. In het stedelijke werkgebied bundelden onze teams – techniek, milieu, geluid, bodem en juridisch – kennis om risico's vroegtijdig te signaleren en procedures te versnellen. Hiervoor stemde de Omgevingsdienst regelmatig af met het projectteam Zuidasdok, de gemeente en met aannemers.

Bij de Openbaar Vervoer Terminal (OVT 1 en 2) lag de nadruk op bouwveiligheid. In overleg over hijsveiligheid en techniek stuurde de Omgevingsdienst op risicoreductie. Voor de omgevingsveiligheid zijn (delen van) spoor, wegen en station tijdens hijswerkzaamheden tijdelijk afgesloten; dat raakte de bereikbaarheid, maar leverde veiligheidswinst op. Ook was er bijsturing nodig vanuit de projectleiding, omdat de Omgevingsdienst afwijkingen constateerde op de vastgestelde bouwveiligheidsplannen.

Op geluidsgebied verleende de Omgevingsdienst circa zes integrale maatwerkvoorschriften voor de OVT-deelgebieden; klachten of bezwaren bleven uit, mede doordat Zuidasdok en Bouwcombinatie Nieuw-Zuid de omgeving passend informeerden en monitoring onderdeel was van de aanvraag.

Bij Knooppunt Nieuwe Meer (KNM), waar de ombouw van het knooppunt samenhangt met de verbreding van de A10-Zuid en nieuwe kunstwerken, heeft de Omgevingsdienst eveneens VTH-werkzaamheden verricht. Tijdens de funderingsfase motiveerde de aannemerscombinatie per casus waarom het valbereik niet vrij kon blijven en welke extra maatregelen golden. Het toezicht van de Omgevingsdienst intensiveerde daarop en trad op waar onderaannemers maatregelen niet naleefden. In avonden, nachten en weekenden beoordeelde de Omgevingsdienst verzoeken voor geluidsmaatwerk, keek naar stiller materieel en naar compensatie voor omwonenden. Daarnaast behandelden de Omgevingsdienst 22 bodemmeldingen (werkplannen en evaluaties) op

basis van het Raamsaneringsplan voor het gehele project, waaronder Knooppunt Nieuwe Meer, de Zuidastunnel en Knooppunt Amstel. Zo borgde de Omgevingsdienst veiligheid, voortgang en voorspelbaarheid binnen dit complexe stedelijke project.

Zorgconvenant
Het zorgconvenant met het VU medisch centrum, het BovenIJ Ziekenhuis en het AMC wierp zijn vruchten af. Met succes werd gewerkt aan de overgang van regulier toezicht naar systeemtoezicht, waarbij jaarlijks een audit plaatsvindt en organisaties meer verantwoordelijkheid krijgen voor hun eigen veiligheid.

Bruggen en kademuren
In 2019 is de Gemeente Amsterdam gestart met het stedelijk programma Bruggen en Kademuren. Het programma hield rekening met een herstel- en vernieuwingsopgave van kademuren en bruggen waarbij rekening werd gehouden met een factor 20 aan versnelling van nieuwe projecten door achterstallig onderhoud en daarbij behorende aanvragen.

Het aantal meters kademuur dat per jaar wordt opgeleverd is ruim vijf keer zo hoog als voor de start van de programmatische aanpak in 2019. Maar de komende jaren moet dit nog verdubbelen om de programmering tot en met 2030 te halen.

Voor de uitvoering van de VTH-opgave is een projectteam in samenwerking met de gemeente Amsterdam opgericht. Het project is in volle uitvoering op het gebied van bodem en bouw waaronder ook technisch bouwbeleid en constructieve veiligheid. De belangrijkste VTH-taak van het projectteam is gericht op een zorgvuldig vergunningen-, toezicht en handhavingsproces. Alle belangen worden meegewogen, (omgevings-) veiligheid heeft daarbij een hoge prioriteit.

In 2026 continueren zes kadeherstelprojecten die naar verwachting hetzelfde jaar worden opgeleverd. Ook starten volgens de planning de herstelwerkzaamheden van acht kademuurprojecten. Daarnaast starten dit jaar de werkzaamheden voor vier bruggen. Het projectteam blijft in overleg met het programma en bespreekt de benodigde vergunningen, bouwveiligheid, bodemkwaliteit, het geluid en de constructie zelf.

Programma Hoogfrequent Spoor (PHS)
PHS is een landelijk programma van ProRail om spoorboek-loos te rijden op drukke trajecten. Dit betekent dat ook in Amsterdam veel bouwwerkzaamheden plaatsvinden, waaronder veel werkzaamheden op en nabij het Centraal Station, de verbouwing van Station Amstel en Station Muiderpoort, spoorvernieuwing, en geluidsschermen langs het gehele tracé.

Het gehele gebied van PHS is in Amsterdam aangewezen als grootstedelijk gebied. De VTH-taken van de Omgevingsdienst worden in een projectteam uitgevoerd:

- Op projectmatige wijze aansturen van de vooroverleggen, het vergunningenproces en de bouw- en toezichtfase van de nieuwbouw, verbouw en sloop, de meldingen ten behoeve van de vele zeer ingewikkelde en complexe werkzaamheden. Daarvoor dienen binnen de planning van het project juridisch correcte vergunningen afgeven te worden en toezicht gehouden te worden (bodem en bouw) met aandacht voor de zeer complexe situatie; en
- Het toezicht op de bouw van het project zo uit voeren dat de veiligheid van de vele te bouwen werken en de omgeving is geborgd, zonder dat dit tot vertraging van het project leidt. Omgevingsgeluid en hinder is een aandachtspunt, gezien het traject.

In 2025 zijn de werkzaamheden voor de nieuwe Westtunnel en de ondergrondse fietsstalling gestart. Verder zijn de eerste stalen bruggen voor de Oostertoegang geplaatst. Ook is de nieuwe UK-Terminal geopend zodat de Eurostar naar Londen weer ongehinderd kan rijden.

Financiële verantwoording

De realisatie over 2025 laat een totale onderbesteding van **€** 423.532, - zien. De onderbesteding op output is **€**293.302, -, de oorzaak hiervan is dat het over het algemeen vraaggestuurde producten betreft. Met name de vraag op het product toezicht brandveilig gebruik Omgevingswet was minder dan ingeschat. Bij regie is er een relatief bescheiden onderbesteding van **€**130.230, -. Er was meer vraag naar advies constructieve veiligheid en, mede vanwege de Amsterdam 750 jaar viering, advies constructie evenementen, maar er was iets minder vraag naar sommige andere producten. Ook werd er iets minder besteed op projecten als Bruggen en Kademuren, OVT en KNM, onder meer omdat het vergunningsproces iets efficiënter kon worden ingericht.

Programma Bouw	Realisatie (€)	Begrote omzet	Realisatie vs Begroting (omzet)	EJV HJ omzet (jaar)	Realisatie vs EJV HJ (omzet)
Output	€ 1.733.624	€ 2.026.926	-€ 293.302	€ 2.042.011	-€ 308.387
Regie	€ 7.871.082	€ 8.001.313	-€ 130.230	€ 7.855.016	€ 16.067
Totaal	**€ 9.604.707**	**€ 10.028.239**	**-€ 423.532**	**€ 9.897.027**	**-€ 292.320**

Bouw Output	Begrote omzet	Realisatie (€)	Realisatie vs Begroting (omzet)	EJV HJ omzet (jaar)	Realisatie vs EJV HJ (omzet)
Melding sloop	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Regulering & Toezicht BOM A1, A2 (klein) OW	€ 615.345	€ 446.980	-€ 168.365	€ 524.698	-€ 77.718
Regulering & Toezicht BOM B1 t/m B7 Verbouw OW	€ 334.757	€ 379.935	€ 45.178	€ 400.907	-€ 20.972
Regulering & Toezicht BOM B2, B3, B7Nb middelgr	€ 344.618	€ 182.871	-€ 161.746	€ 197.540	-€ 14.669
Regulering & Toezicht Omgevingsplanactiviteit	€ 365.190	€ 523.969	€ 158.779	€ 539.791	-€ 15.823
Regulering brandveiliggebruik (gebruiksmelding) (	€ 42.971	€ 52.131	€ 9.160	€ 42.312	€ 9.819
Toezicht brandveiliggebruik OW	€ 243.460	€ 71.942	-€ 171.518	€ 243.460	-€ 171.518
Werkverdeling en coordinatie Bouw	€ 80.585	€ 75.796	-€ 4.790	€ 93.302	-€ 17.507
Totaal	**€ 2.026.926**	**€ 1.733.624**	**-€ 293.302**	**€ 2.042.011**	**-€ 308.387**

Bouw Regie	Begrote omzet	Realisatie (€)	Realisatie vs Begroting (omzet)	EJV HJ omzet (jaar)	Realisatie vs EJV HJ (omzet)
Advies Constructie Evenementen	€ 194.768	€ 243.941	€ 49.173	€ 194.768	€ 49.173
Advies Constructieve Veiligheid	€ 3.530.170	€ 3.738.909	€ 208.739	€ 3.301.681	€ 437.228
BENG/MPG beoordelingen	€ 243.460	€ 237.150	-€ 6.310	€ 122.780	€ 114.369
Bouw Maatwerk	€ 1.691.438	€ 1.609.441	-€ 81.997	€ 1.827.934	-€ 218.493
Ketenmelding Sloop/Asbest	€ 669.758	€ 697.473	€ 27.714	€ 724.691	-€ 27.218
Label C/keuringsverplichting klimaat inst EPBD	€ 151.310	€ 58.004	-€ 93.306	€ 75.986	-€ 17.981
Projecten	€ 385.275	€ 332.603	-€ 52.673	€ 429.578	-€ 96.975
Projectmatig vooroverleg (valley werkwijze)	€ 0	€ 5.052	€ 5.052	€ 12.041	-€ 6.989
Regulering en T&H tunnels	€ 806.461	€ 752.223	-€ 54.238	€ 909.403	-€ 157.180
Uitvoeringsbeleid Bouw	€ 328.671	€ 196.287	-€ 132.384	€ 256.156	-€ 59.869
Totaal	**€ 8.001.313**	**€ 7.871.082**	**-€ 130.230**	**€ 7.855.016**	**€ 16.067**

Programma Bodem

Binnen het domein Bodem richt de Omgevingsdienst zich op twee hoofdtaken: het kwalitatief afhandelen van meldingen en vergunningen, en het actief toezicht houden op grondverzet, milieu-incidenten, risicovolle toepassingen en gebiedsprojecten. Daarnaast levert de Omgevingsdienst inhoudelijke expertise ter ondersteuning van beleidsvoorbereiding.

Bodembeleid in het omgevingsplan
Een belangrijk resultaat in 2025 is dat alle gemeenten nu definitieve bodemregels in hun omgevingsplan hebben. Dit was noodzakelijk omdat onder de Omgevingswet oude beleidsnota's zouden vervallen en vormt een grote afronding van het beleidskader onder de Omgevingswet. Door tijdig voorbereidingsbesluiten te nemen, konden maatwerkregels bij de start van de Omgevingswet direct in werking treden. De beleidskaders Bodem, die als opvolger dienen van de vroegere nota's Bodembeheer, bieden nu een praktische bundeling van informatie voor uitvoerders.

Doorontwikkeling van het bodeminformatiesysteem
Ook fase 1 van het vernieuwde bodeminformatiesysteem onder de Omgevingswet is voltooid, waarbij de meest belangrijke locaties zijn verrijkt. Door meer beschikbare data kan nauwkeuriger worden bepaald wat de gemiddelde bodemkwaliteit in een gebied is. Hierdoor zijn in bepaalde zones, zoals een groot deel van de openbare weg, graafwerkzaamheden mogelijk zonder nieuw bodemonderzoek. Dit levert aanzienlijke kostenbesparing op. Vooral voor werkzaamheden in de openbare ruimte is dit een belangrijke verbetering.

Het bodeminformatiesysteem wordt geactualiseerd zodat met 1 klik op een locatie duidelijk is welke bodemkwaliteit aanwezig is. In fase 2 (2026 en verder) worden de overige locaties verrijkt.

Bodemgezondheidsindex en samenwerking met kennispartners
Vooral in Amsterdam groeit de behoefte aan een bredere benadering dan chemische bodemkwaliteit alleen: ook bodemleven, waterbergend vermogen, fysische eigenschappen en biologie worden meegenomen. Dit sluit aan bij landelijke ontwikkelingen. Daarom ondersteunt de Omgevingsdienst de gemeente Amsterdam bij het definiëren van een gezonde bodem in een stedelijke omgeving.

In samenwerking met de Wageningen Universiteit en de gemeente Amsterdam heeft de Omgevingsdienst een bodemgezondheidsindex ontwikkeld. Met deze index kan aan de hand van de biologische, fysische en chemische eigenschappen de gezondheid van de bodem op een bepaalde locatie worden bepaald. De index is door gemeente Amsterdam vastgesteld en wordt naar verwachting landelijk uitgerold. De Omgevingsdienst gaat de data registreren en onderzoekt het laten integreren in het bodeminformatiesysteem. In verschillende pilots wordt onderzocht hoe deze index praktisch kan worden toegepast, bijvoorbeeld in bodemadviezen bij ruimtelijke plannen.

Staalslakken
In 2025 kreeg de toepassing van staalslakken extra aandacht na het landelijke verbod op inzet in nieuwe werken. Dit vroeg om aangepaste toezichtkaders en herstel bij oudere, niet-gemelde toepassingen, ook wanneer overheden deze materialen onder wegen hadden toegepast. Waar geen contactrisico bestaat en uitloging wordt voorkomen, kunnen bestaande toepassingen blijven liggen.

PFAS
PFAS blijft een belangrijk aandachtspunt, met verhoogde waarden nabij onder meer Schiphol door historisch gebruik van blusschuim, maar ook bij olieterminals en oefenlocaties van de brandweer. De PFAS-bodemkwaliteitskaart met achtergrondconcentraties is na 5 jaar weer geactualiseerd. Op de website van de Omgevingsdienst is een aandachtsdossier Schiphol met meer informatie.

Toename van meldingen en nieuwe werkwijzen
Wat de reguliere werkzaamheden betreft: onder de Omgevingswet komen aanzienlijk meer bodemmeldingen binnen dan voorheen. Wat voorheen één melding was, bestaat nu vaak uit meerdere meldingen. Daarom zijn twee

aanpassingen in de werkwijze doorgevoerd: de introductie van de activiteitenkaart, waarmee meldingen geografisch inzichtelijk zijn, en een meer risicogerichte beoordeling om de toegenomen aantallen efficiënt te verwerken. Ook wordt een deel van de meldingen inmiddels volledig digitaal afgehandeld, wat tijdwinst oplevert.

Meldingen en Advies Bodem	Openstaand	Afgehandeld	Afgekeurd
Totalen	**190**	**3055**	**107**
1. Bodemsanering groot en complex	11	145	2
1. Bodemsanering zware impact aantal maatwerkbesluiten op evaluatie	88	82	3
1. Bodemsanering zware impact aantal maatwerkverzoeken Graven/saneren	1	0	0
1. Bodemsanering zware impact toezicht Graven niet gemeld	4	9	0
1. Toepassen niet gemeld	1	4	0
2. Bodem-opslag grote impact	0	7	0
2. Bodemsanering grote impact	0	4	0
2. Bodemtoepassing grote impact - informatieplicht	0	17	0
2. Bodemtoepassing grote impact - melding	0	2	1
3. Bodem-opslag gemiddelde impact			
3. Bodemsanering gemiddelde impact	20	96	1
3. Bodemtoepassing gemiddelde impact - informatieplicht	0	67	6
3. Bodemtoepassing gemiddelde impact - melding	4	71	2
4. Bodemsanering beperkte impact	17	596	36
4. Bodemtoepassing beperkte/lichte impact - informatieplicht	1	166	15
4. Bodemtoepassing beperkte/lichte impact - meldingen	19	388	10
5. Bodemsanering lichte impact	6	634	8
Advieszaken Bouwadvies extern	15	303	17
Advieszaken Bouwadvies intern	2	27	2
Advieszaken milieu / brzo	1	11	3
Ongewone voorvallen buiten inrichting	0	2	0
Tanksaneringen	0	33	1
Vraag beantwoorden		219	
Melding nieuw geval Wbb		3	
Nazorg / monitoring Wbb		14	
Beschikking evaluatie Wbb		77	
Aanvraag/wijziging Wbb		42	
Beoordeling uitvoerings-/werkplan		36	

Naast het afhandelen van meldingen werkt de Omgevingsdienst proactief: buiten meldingen om worden werklocaties bezocht om te controleren of werkzaamheden correct worden uitgevoerd. Daarbij wordt waar mogelijk gebruikgemaakt van drones; vanwege de nabijheid van Schiphol gelden hiervoor operationele beperkingen, maar de inzet biedt wel extra observatiemogelijkheden.

Toezicht Bodem	Aantal afgeronde locaties bezocht	Aantal toezichts-zaken afgerond	Percentage bezochte afgeronde werken
Totalen	**974**	**1.454**	
1. Bodemsanering groot en complex	20	27	74,1%
2. Bodemopslag grote impact			
2. Bodemsanering grote impact	2	3	66,7%
2. Bodemtoepassing grote impact	6	18	33,3%
3. Bodemopslag gemiddelde impact	16	16	100,0%
3. Bodemsanering gemiddelde impact	37	35	94,3%
3. Bodemtoepassing gemiddelde impact	51	96	51,0%
4. Bodemsanering beperkte impact	289	321	82,9%
4. Bodemtoepassing/-opslag beperkte impact	121	183	63,4%
5. Bodemsanering lichte impact	246	505	42,8%
5. Bodemtoepassing/-opslag lichte impact	112	155	72,3%
Illegaal graven	3	3	100,0%
Illegaal toepassen	3	3	100,0%
Bodemsanering groot en complex Wbb	20	27	74,0%
Wbb reguliere sanering B1	19	21	90,0%
BUS TU D1	15	25	60,0%
BUS mobiel/immobiel	4	4	100,0%
Wbb nieuw geval B1	4	4	100,0%
Zorgplichtsanering	6	8	75,0%

Handhaving Bodem	Resultaat	Aantal zaken
Totaal		**11**
Handhavingsbesluit nemen	**Totals**	**10**
	Bestuurlijk handhavingstraject toegepast	2
	LOD opgelegd	4
	Overtreding beëindigd	4
Last onder dwangsom ten uitvoer leggen (LOD)	**Totals**	**1**
	Volgelopen	1

BRO-levering en gebiedsanalyses Water en Bodem Sturend
Sinds 1 juli 2025 levert de Omgevingsdienst informatie aan de Basisregistratie Ondergrond (BRO). Dat proces is gestart, nadat in eerdere jaren al voorbereidingen waren getroffen en afspraken met gemeenten en provincie waren gemaakt.

Verder is gewerkt aan de systematiek Water en Bodem Sturend. Daarbij is een gebiedsanalyse gemaakt van alle relevante bodem- en wateronderwerpen in de regio. Op basis hiervan wordt verkend welke aspecten van belang zijn voor het VTH-werk van de Omgevingsdienst.

Binnen grote gebiedsprojecten zoals de A10 en de aanpak van bruggen en kades in Amsterdam is 'bodem leidend' bij herstelkeuzes, mede door de historische verontreiniging in de binnenstad.

Nieuwsbrief bodemactiviteiten

De Omgevingsdienst verstuurt regelmatig een nieuwsbrief aan ongeveer 450 professionals die via het Omgevingsloket meldingen of informatieplichten indienen voor graafwerkzaamheden en andere bodemactiviteiten, zoals saneren, het toepassen van bouwstoffen en het toepassen of afvoeren van grond en baggerspecie. Het doel is om uitvoerders, adviseurs en andere betrokken partijen tijdig te informeren over actuele wijzigingen in wet- en regelgeving, nieuwe bodemkwaliteitskaarten, belangrijke aandachtspunten bij het indienen van meldingen en ervaringen uit de praktijk. Daarmee ondersteunt de Omgevingsdienst een correcte en efficiënte afhandeling van bodemactiviteiten en worden fouten, vertragingen en onnodige herstelverzoeken voorkomen.

Financiële verantwoording

Het werkveld bodem kent uiteindelijk een onderschrijding van € 214.298, -. Op output was een bescheiden onderschrijding van € 84.096, - ten opzichte van een begroting van € 2.048.838, - en op regie een iets grotere onderschrijding van € 130.202, -. De belangrijkste reden voor de onderschrijding binnen het regie pakket is dat er minder aanvragen voor bodemsanering zijn ontvangen. Dit wordt verklaard door de nieuwe aanpak onder de omgevingswet. In de uitvoering van bodemtaken is ook een lichte terugloop te zien die te maken heeft met de stikstofproblematiek rondom bouwvergunningen, de netcongestie en de politieke onrust in het algemeen.

Programma Bodem	Begrote omzet	Realisatie (€)	Realisatie vs Begroting (omzet)	EJV HJ omzet (jaar)	Realisatie vs EJV HJ (omzet)
Output	€ 2.048.838	€ 1.964.742	-€ 84.096	€ 1.887.603	€ 77.139
Regie	€ 2.099.112	€ 1.968.910	-€ 130.202	€ 1.885.839	€ 83.070
Totaal	**€ 4.147.950**	**€ 3.933.652**	**-€ 214.298**	**€ 3.773.442**	**€ 160.210**

Bodem Output	Begrote omzet	Realisatie (€)	Realisatie vs Begroting (omzet)	EJV HJ omzet (jaar)	Realisatie vs EJV HJ (omzet)
Bodemopslag	€ 49.909	€ 20.158	-€ 29.751	€ 15.856	€ 4.302
Bodemtoepassing	€ 183.204	€ 190.970	€ 7.766	€ 162.239	€ 28.731
Bodemtoepassing zware impact	€ 0	€ 3.895	€ 3.895	€ 1.018	€ 2.878
Graven/Bodemsanering	€ 1.704.220	€ 1.616.140	-€ 88.080	€ 1.604.620	€ 11.520
Werkverdeling en coordinatie bodem	€ 111.505	€ 133.578	€ 22.073	€ 103.870	€ 29.708
Totaal	**€ 2.048.838**	**€ 1.964.742**	**-€ 84.096**	**€ 1.887.603**	**€ 77.139**

Bodem Regie	Begrote omzet	Realisatie (€)	Realisatie vs Begroting (omzet)	EJV HJ omzet (jaar)	Realisatie vs EJV HJ (omzet)
Bodem Advisering	€ 1.123.933	€ 1.137.122	€ 13.189	€ 894.962	€ 242.160
Bodem Regie	€ 0	€ 197.969	€ 197.969	€ 0	€ 197.969
Graven/Bodemsanering zware impact	€ 438.228	€ 91.109	-€ 347.119	€ 428.848	-€ 337.739
IGH	€ 23.129	€ 15.224	-€ 7.905	€ 17.067	-€ 1.844
Intensieve Handhaving	€ 66.952	€ 96.252	€ 29.300	€ 88.252	€ 8.000
Nazorg	€ 24.346	€ 4.808	-€ 19.538	€ 7.971	-€ 3.162
Projecten	€ 215.584	€ 248.262	€ 32.678	€ 241.798	€ 6.464
Surveillance	€ 206.941	€ 178.164	-€ 28.777	€ 206.941	-€ 28.777
Totaal	**€ 2.099.112**	**€ 1.968.910**	**-€ 130.202**	**€ 1.885.839**	**€ 83.070**

Programma Randvoorwaardelijk

In het programma Randvoorwaardelijk zitten producten die voor elke opdrachtgever noodzakelijk zijn. Het gaat om werkzaamheden voor accountmanagement, informatieanalyse, procesondersteuning en risicobeheersing zoals de consignatiedienst, eigen emissiemetingen en nieuwe wet- en regelgeving. De opdrachtgevers betalen voor deze producten jaarlijks een vast bedrag. Daarnaast zijn een aantal producten opgenomen zoals Bibob[2], Omgevingswet en Verweer in bezwaar en beroep die op regiebasis worden afgerekend per opdrachtgever. Een aantal belangrijke ontwikkelingen is in deze rapportage opgenomen.

Doorwerking Omgevingswet in 2025
De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Het afgelopen jaar was met name bij de vergunningverleners de overgang nog goed merkbaar. Bouw- en milieuvergunningen kunnen onder de Omgevingswet 'los' van elkaar worden aangevraagd. Dit vraagt van de Omgevingsdienst een aanpassing op de behandeling. In 2025 was dit meer dan het jaar ervoor een aandachtspunt.
In de Omgevingswet wordt meer aandacht gegeven aan vooroverleg bij vergunningstrajecten. Bij de Omgevingsdienst is gemerkt dat aanvragers, met name van grotere industriebedrijven, deze stap proberen te omzeilen omwille van de snelheid. Het gevolg hiervan is dat in een later stadium de aanvrager voor verrassingen komt te staan. Dit zorgt voor spanning tussen de Omgevingsdienst en de aanvrager.

Samenwerkingsagenda 4OD's
De vier Noord-Hollandse Omgevingsdiensten werken op uitvoeringsniveau nauw samen. In 2025 is de samenwerkingsagenda geëvalueerd en herzien. In de nieuwe samenwerking zijn enkele lopende onderwerpen afgesloten en nieuwe toegevoegd. De Omgevingsdiensten versterken elkaar in de samenwerking op het uitwisselen van kennis en uitvoering bij VTH-taken. Ook wordt samengewerkt op onderwerpen in de bedrijfsvoering, waar mogelijk. Iedere Omgevingsdienst werkt samen binnen de kaders van de eigen uitvoeringsovereenkomsten.

Juridische expertise & openbaarmaking (Woo)

Woo en actieve openbaarmaking
In 2023 is de Omgevingsdienst gestart met het project actieve openbaarmaking op basis van de Wet open overheid (Woo). Sinds 2024 neemt de Omgevingsdienst deel aan diverse landelijke werkgroepen om de voortgang en aanpak af te stemmen met andere overheidsorganen. Vanaf 2025 is de Omgevingsdienst bovendien medevoorzitter van een landelijk projectleidersoverleg onder begeleiding van ODNL. In de afgelopen jaren zijn meerdere Woo-categorieën verplicht geworden; aan deze verplichtingen wordt voldaan.

In 2025 zijn 71 Woo-verzoeken ontvangen. Dankzij de inrichting en digitalisering van het proces kon een groot deel digitaal worden afgehandeld.

Openbaarheidsparagraaf
Sinds 2022 bevat de verslaggeving een openbaarheidsparagraaf. Dit vloeit voort uit wettelijke verplichtingen én uit de overtuiging dat openbaarheid essentieel is voor transparantie en verantwoording. De Woo schrijft voor dat bestuursorganen in begroting en verantwoording het beleid en uitvoering rond openbaarheid toelichten. Hieronder worden de in 2025 uitgevoerde activiteiten toegelicht die de kwaliteit van actieve en passieve openbaarmaking verder verbeteren.

Actieve openbaarmaking
De nieuwe wet zegt dat bestuursorganen een aantal wettelijke categorieën actief openbaar moet maken. Daarnaast moeten zij moeite doen om te onderzoeken welke extra informatie zij nog meer kunnen publiceren, naast de informatie die verplicht is. Door deze inspanningsverplichting moet de overheid zich bij elk document actief de vraag stellen waarom het niet openbaar gemaakt zou moeten worden, 'openbaar, tenzij'. De samenleving heeft immers het recht te weten wat er in de leefomgeving speelt.

[2] De Wet Bevorderingen Integriteitsbeoordelingen Openbaar Bestuur

De Omgevingsdienst staat volledig achter deze wet. Hoewel het betreffende artikel nog niet volledig in werking is getreden, is al begonnen met de implementatie. De Omgevingsdienst heeft eerst in kaart gebracht welke categorieën wettelijk verplicht openbaar moeten worden gemaakt en vervolgens bepaald welke aanvullende categorieën de dienst zelf extra wil publiceren. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld, met aandacht voor de cultuurverandering die de wet vergt en een projectplanning voor de komende jaren.

De Omgevingsdienst voldoet aan de eerste verplichte categorieën. Daarnaast wordt actief deelgenomen aan de landelijke werkgroep openbaarmaking van handhavingsbeschikkingen (afronding voorzien in 2026) en is in 2025 binnen ODNL een kennisgroep actieve openbaarmaking geïnitieerd voor afstemming en waar mogelijk uniformering tussen omgevingsdiensten. Ook is gestart met de doorontwikkeling van het e-Dataloket voor het ontsluiten van documenten. Doel is de vindbaarheid en compleetheid te vergroten; dit traject loopt in 2026 door.

Passieve openbaarmaking
Het aantal Woo-verzoeken - waaronder zeer omvangrijke - is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Daarom is de begroting fors verhoogd (van 1.755 uur in 2022 naar 10.022 uur in 2025), waardoor de Woo sinds 2023 programma-overstijgend is belegd. In 2025 was 10.022 uur begroot; 9.393 uur is daadwerkelijk geschreven. Het verschil wordt vooral verklaard door ziekte en het niet tijdig kunnen invullen van vacatures.

De behandeling van Woo-verzoeken is arbeidsintensief. Naast het beoordelen op uitzonderingsgronden en het verwerken van grote documentvolumes vraagt het proces om soft skills: verzoekers verwachten vaker tussentijdse updates en collega’s moeten goed worden meegenomen in de laatste Woo-ontwikkelingen. Ook zienswijzen worden steeds uitgebreider ingediend en verdienen een zorgvuldige behandeling; daarmee is in meerdere dossiers bezwaar en/of beroep voorkomen.

In 2025 zijn de processen verder geoptimaliseerd en deels geautomatiseerd, waardoor het handwerk afneemt. Dit zal zich naar verwachting vertalen in snellere termijnafhandeling. Door de uitbreiding van actieve openbaarmaking verwacht de Omgevingsdienst dat het aantal Woo-verzoeken op termijn afneemt, al duurt het vermoedelijk enkele jaren voordat dit effect zichtbaar wordt.

Overlastmeldingen en ongewone voorvallen
In 2025 ziet de Omgevingsdienst opnieuw een duidelijke stijging van het aantal overlastmeldingen: van 6.387 meldingen in 2024 naar 7.169 in 2025. Daarvan kwamen 3.483 meldingen uit Amsterdam en Weesp. Deze toename past in de bredere trend van een hogere meldingsbereidheid en een intensiever gebruik van de leefomgeving. Binnen deze totale meldstroom verschuiven de verhoudingen echter duidelijk. Het aantal meldingen over ICL is in 2025 meer dan verdubbeld (van 900 naar 1.981), waarmee dit dossier een steeds groter beroep doet op capaciteit en opvolging. In de OVV-categorie rond ICL blijft het beperkte aantal meldingen stabiel laag (van 4 naar 1). Deze verschuivingen onderstrepen dat de aard en intensiteit van het toezicht sterk per domein verschillen en dat enkele dossiers structureel een groot beslag leggen op de beschikbare capaciteit.

Overlast veroorzaakt (Max 50.000 unieke bedrijven)
Met de huidige selectie worden 3512 overlastmeldingen weergegeven op 110 unieke locaties

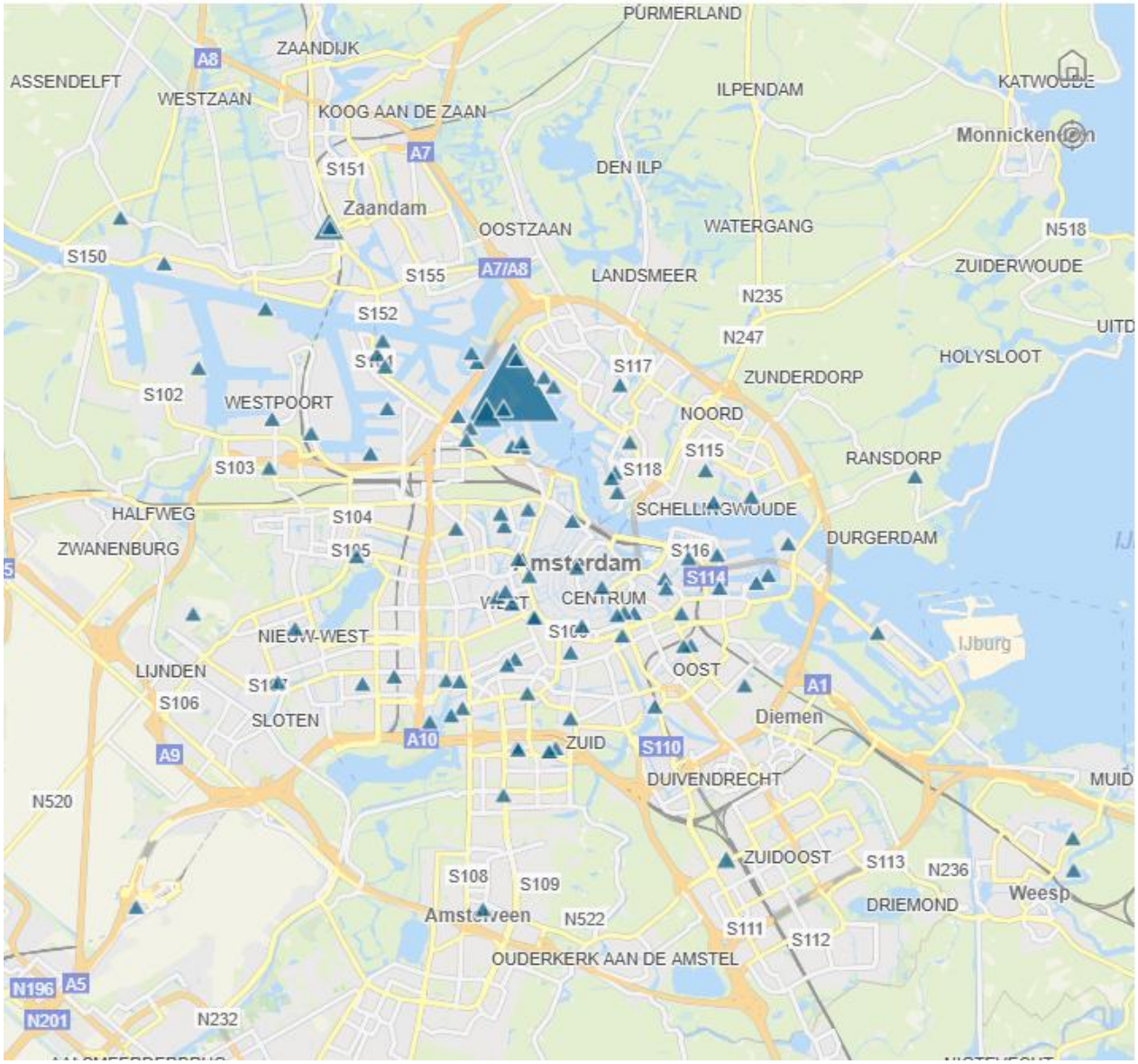

Groei van meldingen
De voortdurende groei van het aantal meldingen vraagt om aanpassing van de uitvoeringspraktijk. Steeds meer capaciteit is nodig om meldingen tijdig te verwerken, te prioriteren en op te volgen. De extra inzet die in 2024 en 2025 binnen de bestaande begroting is opgevangen, zet tegelijkertijd aanhoudende druk op de beschikbare medewerkers. In 2026 richt de Omgevingsdienst zich daarom op:

- Vergroten van de efficiëntie in het behandelen van meldingen;
- Afvlakken van de stijgende trend via een bredere meldstrategie;
- Voorkomen van herhaalmeldingen;
- Gericht inzetten van capaciteit op de aandachtsdossiers zoals Tata Steel en ICL.

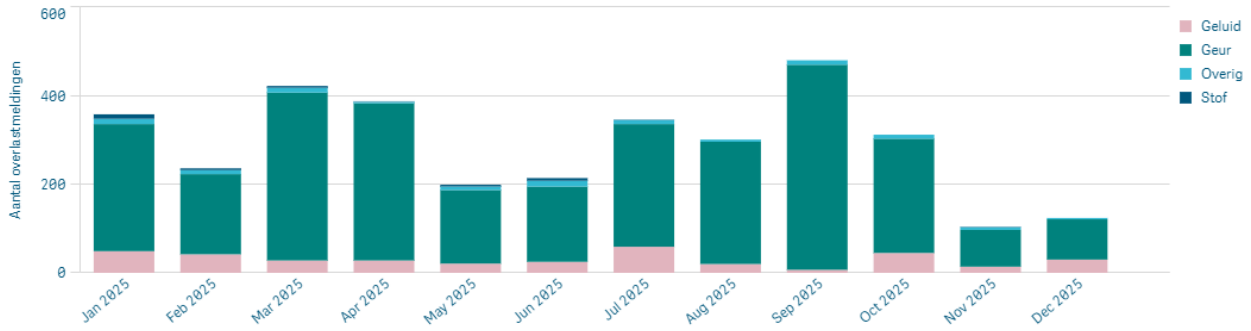

Consignatiedienst
De consignatiedienst van de Omgevingsdienst is 24/7 bereikbaar voor noodsituaties bij bedrijven. Buiten kantoortijden pakt de dienst urgente overlastmeldingen en incidenten op. Een gespecialiseerd piketteam staat klaar om milieuschade te beperken en de veiligheid te bewaken.

Zo werd tijdens een scheepsbrand bij de ijzerverwerker Amsterdam Scrap Terminal meteen geadviseerd over het voorkomen van verontreiniging door bluswater. Ook bij een grote brand bij een afvalverwerker in het Westelijk Havengebied was de consignatiedienst aanwezig. Naast acute milieumaatregelen werd ook kritisch gekeken naar de vergunningen en mogelijke vervolgacties.

Ook was de consignatiedienst betrokken bij incidenten in de bouw- en infrastructuur. Bij een kabel- en waterleidingbreuk aan de Lijnbaansgracht–Rozengracht werd ter plekke de veiligheid van een bouwkraan en de fundering beoordeeld. Deze beoordeling bepaald bijvoorbeeld de veiligheidsperimeter rondom het incident. Bij de nieuwjaarsbrand bij de Vondelkerk was de consignatiedienst eveneens betrokken. Lees hier meer over op Omgevingsdienst in actie na brand in de Vondelkerk - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Leges: hersteloperatie en structurele verbetering
In 2025 startte de Omgevingsdienst het project Robuuste Leges om zowel de ontstane achterstanden in de legesheffing weg te werken als het legesproces structureel te versterken. Door de invoering van de Omgevingswet, technische problemen en de implementatie van nieuwe systemen waren in 2024 achterstanden ontstaan en zijn in sommige gevallen fouten gemaakt in legesberekeningen. In het project wordt daarom gewerkt langs twee lijnen. Ten eerste wordt een inhaalslag gemaakt, waarbij met ondersteuning van een extern bureau ruim 2.300 dossiers worden beoordeeld, met het doel alle achterstanden uiterlijk medio 2026 weg te werken. Ten tweede wordt een traject ingezet dat gericht is op een toekomstbestendige verbetering. In dit traject zijn oorzaken geanalyseerd en worden maatregelen getroffen om het proces te professionaliseren en in de toekomst structureel te borgen. Hiermee ontstaat een betrouwbaar en robuust legesproces voor zowel opdrachtgevers als aanvragers.

Signaalrapportage
In 2025 is de Omgevingsdienst gestart met het ontwikkelen van een instrument om beleidsrisico's op een structurele en uitvoeringsgerichte manier te signaleren. Deze behoefte volgt uit de evaluatie van de stand van zaken van de beleidstekortenbrief uit 2022. Hieruit werd duidelijk dat een structurele aanpak nodig is om risico's tijdig te signaleren en te agenderen bij overheden op alle niveaus: lokaal, regionaal en landelijk.

Om hier invulling aan te geven is een zogenaamde signaalrapportage in ontwikkeling. Dit is een instrument om beleidsmakers te informeren over risico's die voortkomen uit ontbrekend of onvoldoende beleid. In deze signaalrapportage worden risico's voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving gesignaleerd en geagendeerd bij beleidsmakers. Daarbij wordt ook een handelingsperspectief meegegeven zodat de beleidsmakers die het betreft hiermee aan de slag kunnen.

Bedrijfsvoering: Informatiegestuurd en datagedreven werken

Versterking van sturingsinformatie
Data-analyse is in 2025 in het programma Data Gedreven Werken (DGW) verder ontwikkeld. De Omgevingsdienst investeerde in betere dashboards en analysetools, waardoor directie, management en operationele teams actuele en betrouwbare sturingsinformatie tot hun beschikking hebben. Deze dashboards bieden inzicht in trends, knelpunten, risico's en voortgang, onder meer op thema's als het Tata-programma en de uitvoering van toezicht- en andere VTH-taken. De inzet van dataproducten maakt besluitvorming beter onderbouwd, consistenter en sneller.

Innovatie: de Geurenradar
Een bijzonder project in 2025 is de Geurenradar, een systeem dat realtime sensordata combineert met slimme analysemethoden. Geurklachten kunnen hierdoor objectiever worden beoordeeld en sneller gekoppeld aan mogelijke bronnen. Het systeem ondersteunt toezichthouders bij het duiden van hinderpatronen, waardoor gerichter kan worden opgetreden en trends tijdig worden gesignaleerd.

AI-ontwikkeling en digitale innovatie
Waar AI in eerdere jaren vooral in de experimentele fase zat, groeide het in 2025 uit tot praktische ondersteuning van vergunningverleners, handhavers en juristen. Cameratoezicht met automatische beeldherkenning maakt het mogelijk om risicovolle situaties sneller te detecteren en handhavingscapaciteit efficiënter in te zetten. Deze systemen worden zorgvuldig getoetst aan juridische en ethische kaders; de professional blijft altijd eindverantwoordelijk.

Digitale interactie en ondersteuning
Chatbots werden verder doorontwikkeld en bieden inwoners én medewerkers laagdrempelige toegang tot informatie, onder meer over de Omgevingswet en interne processen. Dit ontlast teams en verbetert de service en toegankelijkheid van kennis.

AI-agents voor complexe dossiers
AI-agents ondersteunen de uitvoering bij complexe dossiers, zoals asbest. Ze analyseren documentatie en risico's en markeren afwijkingen, waardoor vergunningverleners sneller tot goed onderbouwde besluiten kunnen komen. Ook is gewerkt aan AI-ondersteunde zoekmachines voor het team Juridische Expertise: met semantische zoektechnologie wordt tijd bespaard en wordt de kwaliteit van adviezen verhoogd.

Financiële verantwoording
Het Programma Overstijgend budget laat een onderschrijding van € 215.898, - zien. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er minder uren nodig waren voor de Omgevingswet extra werkzaamheden en de WOO-verzoeken OW.

Het randvoorwaardelijk pakket wordt afgerekend op basis van een verdeelsleutel. Hier worden geen uren op geschreven, en derhalve wordt de realisatie hiervan weergegeven als 0.

Programma Overstijgend	Realisatie (€)	Begrote omzet	Realisatie vs Begroting (omzet)	EJV HJ omzet (jaar)	Realisatie vs EJV HJ (omzet)
Bibob	€ 140.598	€ 142.668	-€ 2.069	€ 163.970	-€ 23.372
Data ontwikkeling	€ 80.470	€ 76.568	€ 3.901	€ 76.568	€ 3.901
Omgevingswet extra werkzaamheden	€ 338.981	€ 520.883	-€ 181.902	€ 355.189	-€ 16.209
Verweer in bezwaar en beroep	€ 277.264	€ 234.452	€ 42.812	€ 280.427	-€ 3.162
Woo implementatie	€ 111.626	€ 91.176	€ 20.451	€ 91.176	€ 20.451
Woo verzoeken OW	€ 172.489	€ 271.580	-€ 99.091	€ 213.627	-€ 41.138
Totaal	**€ 1.121.428**	**€ 1.337.326**	**-€ 215.898**	**€ 1.180.957**	**-€ 59.529**

Randvoorwaardelijk	Begrote omzet	Realisatie (€)	Realisatie vs Begroting (omzet)	EJV HJ omzet (jaar)	Realisatie vs EJV HJ (omzet)
Account	€ 413.273	€ 413.273	€ 0	€ 413.273	€ 0
Nieuwe wet- en regelgeving	€ 286.187	€ 286.187	€ 0	€ 286.187	€ 0
Procesondersteuning	€ 1.168.486	€ 1.168.486	€ 0	€ 1.168.486	€ 0
Risicobeheersing	€ 251.859	€ 251.859	€ 0	€ 251.859	€ 0
Totaal	**€ 2.119.806**	**€ 2.119.806**	**€ 0**	**€ 2.119.806**	**€ 0**

Bijlage 1: Rapportage Uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024–2027

In deze Opdrachtgeversrapportage 2025 wordt voor het eerst het werk van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied bewust in relatie gebracht met de doelen van de Uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024–2027, verder U&H-strategie. Deze werkwijze wordt in de toekomst uitgangspunt van de jaarrapportage. Daar groeit de Omgevingsdienst naartoe, deze keer door de U&H-rapportage als bijlage toe te voegen.

De opdrachtgevers moeten in het kader van het Interbestuurlijk toezicht rapporteren over de bijdrage aan het bereiken van de doelen in de U&H-strategie. Daarna wordt kort ingegaan op de beleidstekorten. De opdrachtgevers moeten daarover rapporteren, binnen de Omgevingsdienst is een proces opgetuigd om daaraan te werken.

In de tabel staat een overzicht van die doelen. Daaronder staat per focusgebied een niet uitputtende en korte rapportage over de activiteiten. In de rapportage per programma zijn deze uitgebreider.

Doelen volgens U&H-strategie 2024–2027

Hoofddoelen Omgevingswet	Focusgebieden met hoofddoel (2024–2027)	Focuspunten met eigen doelen
Veilige leefomgeving	1. Omgevingsveiligheid – OD NZKG waarborgt fysieke veiligheid	• Toezicht op Seveso-bedrijven • Verbeteren externe veiligheid bij ruimtelijke ontwikkelingen en vervoer gevaarlijke stoffen • Brandveiligheid versterken • Ondermijning signaleren • Bouwveiligheid borgen
Gezonde leefomgeving	2. Milieugerelateerde gezondheid – OD NZKG draagt bij aan bescherming van de gezondheid	• Verbeteren luchtkwaliteit en verminderen emissies van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) • Beperken van hinder (geluid, geur, stof, licht) • Asbestbeheer en sanering bevorderen
Duurzame leefomgeving	3. Klimaat en duurzaamheid – energiebesparing, hernieuwbare energie en circulaire economie	• Stimuleren van energiebesparing en CO_2-reductie • Faciliteren van hernieuwbare energie • Bevorderen van circulaire economie en circulair bouwen
Duurzame leefomgeving	4. Water en bodem – OD NZKG zet water en bodem centraal	• Verbeteren van waterkwaliteit • Borgen van bodemkwaliteit • Afstemmen van ruimtelijke dynamiek op waterveiligheid en klimaatadaptatie

De primaire verantwoordelijkheid voor de veiligheid en gezondheid van de omwonenden en duurzaam ondernemerschap ligt bij de bedrijven. In de tweede lijn heeft het bevoegd gezag een eigen taak vanuit wetgeving en beleid. Die komt niet in plaats van de verantwoordelijkheid van de bedrijven, maar ernaast.

1. Omgevingsveiligheid

<u>Maatschappelijke opgave</u>
In 2025 werd omgevingsveiligheid complexer door de combinatie van verdichte woningbouw, industriële

activiteiten en energietransitieprojecten. Wonen en industrie liggen in het Noordzeekanaalgebied steeds dichter bij elkaar. Dit vraagt om scherpere risicobeoordelingen, integrale veiligheidsafwegingen en intensiever toezicht om incidenten in dichtbevolkte gebieden te voorkomen. Daarnaast blijft ondermijning een aandachtspunt bij bouw- en industriële projecten, wat nauwe samenwerking met gemeenten, politie, brandweer en andere partners noodzakelijk maakt.

Inzet en resultaat 2025
In 2025 zijn er gerichte inspecties bij Seveso- en andere risicobedrijven geweest. Hierbij zijn tekortkomingen in veiligheidsbeheerssystemen vastgesteld en binnen gestelde termijnen hersteld. Door deze interventies is het restrisico op zware incidenten aantoonbaar verkleind, met name in gebieden waar industrie grenst aan woonbebouwing.

Het toezicht is risicogestuurd ingericht. Bedrijven met de hoogste omgevingsimpact, zoals bijvoorbeeld ICL, zijn prioritair bezocht, waardoor toezichtcapaciteit effectiever is ingezet en naleving sneller is verbeterd. Datagedreven werken en analyse van inspectieresultaten en gegevens uit het Elektronisch Milieujaarverslag maakte het mogelijk om afwijkingen eerder te signaleren en gerichter handhavend op te treden. Hierdoor zijn overtredingen sneller beëindigd en is de structurele naleving versterkt.

Binnen het programma Bouw is via vergunningverlening en toezicht actief gestuurd op brandveiligheid en constructieve veiligheid. Ook de inzet van de consignatiedienst bij incidenten heeft bijgedragen aan snelle beheersing van risico's.

Op het gebied van ondermijning zijn nieuwe toezichttechnieken, zoals drones en eNoses, toegepast. Dit heeft geleid tot een toename van signalen en meldingen en een grotere alertheid binnen de organisatie.

Bijdrage aan het hoofddoel
Met deze inzet is in 2025 concreet bijgedragen aan het hoofddoel 'Veilige leefomgeving': risico's zijn eerder gesignaleerd, overtredingen sneller gecorrigeerd en veiligheidsniveaus aantoonbaar versterkt in een gebied waar ruimtelijke druk toeneemt.

2. Milieugerelateerde gezondheid

Maatschappelijke opgave
De bescherming van gezondheid stond in 2025 centraal, vooral in gebieden waar wonen en industrie elkaar raken. Verdichting van woongebieden vergroot de potentiële blootstelling aan emissies, geluid, geur, stof en licht. Het voorkomen en beperken van deze risico's is essentieel om gezondheidsklachten en milieuschade te verminderen.

Inzet en resultaat 2025
In 2025 is actief toezicht gehouden op bedrijfswaterlozingen, met specifieke aandacht voor prioritaire stoffen en ZZS. In samenwerking met andere omgevingsdiensten en waterschappen is inzicht verkregen in welke waterbezwaarlijke stoffen via het riool in de waterketen terechtkomen. Bedrijven zijn aangeschreven om vermijdings- en reductieprogramma's aan te leveren, waarmee emissies structureel worden teruggedrongen. Vergunningen zijn, waar mogelijk, vastgesteld aan de onderzijde van de bandbreedte van de Best Beschikbare Techniek (BBT). Hierdoor zijn emissies lager dan wettelijk maximaal toegestaan en is milieuwinst gerealiseerd. Zo is hard gewerkt aan een aanzienlijke verscherpte vergunning voor het in het Westelijk havengebied gevestigde bedrijf ICL. Die vergunning is in februari 2026 vastgesteld en zal hopelijk de geuroverlast en de gezondheidsklachten in nabijgelegen woonwijken aanzienlijk beperken.

Luchtkwaliteit was een expliciet speerpunt. Door aanvullende emissiemetingen en verscherpt toezicht zijn afwijkingen ten opzichte van bedrijfsrapportages sneller vastgesteld en gecorrigeerd. Dit heeft geleid tot een betere naleving en beperking van emissies.

Binnen het programma Bodem is onder meer aandacht besteed aan de toepassing van staalslakken, mede naar aanleiding van landelijke ontwikkelingen. Door toetsing en toezicht zijn risico's voor bodem- en grondwaterkwaliteit beperkt.

Bijdrage aan het hoofddoel
Door emissies te beperken, hinder terug te dringen en blootstelling aan schadelijke stoffen te verminderen, is in 2025 aantoonbaar bijgedragen aan het hoofddoel 'Gezonde leefomgeving'. Gezondheidsrisico's zijn eerder gesignaleerd en effectiever beheerst.

3. Klimaat en duurzaamheid

Maatschappelijke opgave
Energiebesparing, hernieuwbare energie en de transitie naar een circulaire economie zijn essentieel voor het behalen van klimaatdoelen en het toekomstbestendig inrichten van stedelijke en industriële gebieden. Tegelijkertijd vraagt klimaatverandering om adaptieve maatregelen tegen hitte, droogte en wateroverlast.

Inzet en resultaat 2025
In 2025 is gericht ingezet op het verminderen van energieverbruik bij bedrijven met de hoogste impact. Met toepassing van de Prio50-methodiek is datagestuurd toezicht gehouden op grootverbruikers. Bezochte bedrijven hebben aantoonbare stappen gezet in energiebesparing, waardoor hun nalevings- en prestatieniveau is verbeterd. Het Label C-project is afgerond. Kantoren die onder de verplichting vallen voldoen aan de wettelijke norm. Daarmee is het energieverbruik in de kantorenvoorraad structureel verlaagd. In de beheerfase wordt gemonitord op het verlopen van labels en functiewijzigingen. Daarnaast is toezicht gehouden op laadinfra, gebouwautomatiseringssystemen en het besluit Werkgebonden Personenmobiliteit.

Binnen het programma Circulaire Economie is voortgang geboekt bij het ontwikkelen van nieuwe VTH-instrumenten die transitie naar een circulaire economie bevorderen, met name via afvalpreventie, hoogwaardige verwerking van afval en grondstofbesparing. Tegelijkertijd is scherp toezicht gehouden op naleving van wet- en regelgeving, met name op afvalscheiding in de maakindustrie en binnen de afvalstoffensector, waar risico's op ondermijning en economische prikkels tot overtreding aanwezig zijn. Hiermee is een balans gevonden tussen het ondersteunen van innovatieve initiatieven en het beheersen van risico's.

Bijdrage aan het hoofddoel
Met deze gecombineerde inzet op energiebesparing, naleving en nieuwe VTH-instrumenten voor de circulaire economie is in 2025 concreet bijgedragen aan het hoofddoel 'Duurzame leefomgeving' en aan regionale klimaat- en energiedoelen. De rapportage over 2025 bevat een noviteit: voor het eerst is de bijdrage aan de verminderde CO2-uitstoot opgenomen.

4. Water en bodem

Maatschappelijke opgave
Water en bodem zijn steeds vaker sturend in ruimtelijke en economische afwegingen. Klimaatverandering, stedelijke ontwikkeling en industriële activiteiten vergroten de druk op waterkwaliteit en bodemkwaliteit. Richting 2027 is het voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water een belangrijke opgave.

Inzet en resultaat 2025
Binnen het programma Bodem zijn meldingen en vergunningaanvragen zorgvuldig en tijdig afgehandeld. Hierdoor zijn risico's op verspreiding van verontreiniging beperkt en zijn ontwikkelingen juridisch en milieutechnisch goed geborgd. Actief toezicht op grondverzet, risicovolle toepassingen en milieu-incidenten heeft geleid tot tijdige correctie van onjuiste toepassingen en beperking van milieuschade. Na het landelijke verbod op nieuwe toepassingen van staalslakken is verscherpt toezicht gehouden op bestaande situaties en is monitoring uitgevoerd op mogelijke grondwaterverontreiniging. Daarnaast is inhoudelijke expertise geleverd bij het opnemen van bodembeheerregels in gemeentelijke omgevingsplannen, zodat onder de Omgevingswet bestaande beschermingsniveaus behouden blijven.

Bijdrage aan het hoofddoel

Door vroegtijdige signalering, actief toezicht en zorgvuldige vergunningverlening is de kwaliteit van bodem en water beter geborgd. Hiermee is in 2025 direct bijgedragen aan zowel een 'Duurzame' als een 'Gezonde leefomgeving'.

5. Beleidstekorten
Sinds 2022 worden signalen over beleidstekorten vanuit de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving actief gedeeld met de opdrachtgevers. Op verschillende thema's zijn hierover vervolgafspraken gemaakt. In 2025 zijn onder andere regionale beleidstafels georganiseerd over geluid en geur, waarbij uitvoeringskennis is ingebracht ter ondersteuning van beleidsontwikkeling.

Het instrument van de beleidstekortenbrief is geëvalueerd. Afgesproken is om de signalen vanaf 2026 te bundelen in een jaarlijkse signaalrapportage, die voor het eerst in het eerste kwartaal van 2026 wordt opgesteld. In 2025 is hier een begin mee gemaakt. Deze verklaring bevat relevante uitvoeringssignalen van de OD NZKG over risico's voor de leefomgeving en het VTH-domein. De uitvoeringssignalen zijn bedoeld als input voor beleid en beleidsevaluatie. De signaalrapportage is niet wettelijk verplicht, maar ondersteunt wel de wettelijke evaluatie- en verantwoordingscyclus. Beleidsontwikkeling blijft de verantwoordelijkheid van de bevoegde gezagen.

Bijlage 2: Eindejaarsrapportage Energiebesparing

Energiebesparing is essentieel om Nederland uiterlijk in 2050 energieneutraal te maken. In het Nationaal Klimaatakkoord zijn afspraken vastgelegd over energiebesparing, de inzet van schone technologie en het behalen van klimaatdoelstellingen.

Op Europees niveau is in de in 2023 herziene Energy Efficiency Directive (EED) vastgelegd dat EU-lidstaten hun gezamenlijk finaal en primair energieverbruik in 2030 met 11,7% moeten verminderen ten opzichte van het EU-referentiescenario 2020. Hiervoor zijn nationale streefdoelen vastgesteld.

Gemeenten en omgevingsdiensten spelen een belangrijke rol bij de uitvoering van deze verplichtingen door toezicht te houden en bedrijven te stimuleren en waar nodig te verplichten tot het nemen van energiebesparende maatregelen. De Gemeente Amsterdam heeft hierin de afgelopen jaren duidelijke ambities laten zien, waarbij de OD NZKG als uitvoeringspartner een bijdrage levert aan verduurzaming en energiebesparing.

Energiebesparings Akkoord (EBA)

Output
Controles, hercontroles en informatieplicht
In 2025 zijn in totaal 1352 energiebesparingscontroles uitgevoerd bij type A-, B- en C-bedrijven. Daarnaast zijn 315 bedrijven aangeschreven om te voldoen aan de informatieplicht energiebesparing. Van de ingediende informatieplicht rapportages zijn er in 2025 in totaal 953 beoordeeld. Binnen de informatieplichtronde van 2023 zijn in totaal 2205 rapportages beoordeeld.

Binnen het voor 2025 beschikbare EBA-budget is ervoor gekozen om meer fysieke energiecontroles uit te voeren dan oorspronkelijk gepland. De inzet op de informatieplicht is hierdoor in 2025 beperkter geweest, omdat capaciteit bewust is verschoven naar fysiek energietoezicht. Hierdoor konden extra fysieke energiecontroles worden uitgevoerd, waarmee de verminderde inzet op de informatieplicht in de uitvoering is gecompenseerd. De uitvoering van de EBA-werkzaamheden verloopt daarmee conform planning.

Outcome

Voortgangs-indicatoren	Betekenis	Stand per 31-12-2024		Stand per 31-12-2025	
		Groot Gebruikers	Zeer groot gebruikers	Groot gebruikers	Zeer groot gebruikers
Voortgangs-indicator 1	Van hoeveel bedrijven het besparingspotentieel nog niet is vastgesteld of nog onbekend is bij de omgevingsdienst (nog niet opgepakt).	349	19	462	19
Voortgangs-indicator 2	Van hoeveel bedrijven afspraken zijn gemaakt over energiebesparingsmaatregelen (opgepakt).	727	80	553	70
Voortgangs-indicator 3	Voldoende voortgang over te nemen maatregelen	835	54	845	63
	Deelnemers Portefeuilleaanpak 2023	221	13	221	14
	Van hoeveel bedrijven de maatregelen zijn gerealiseerd. (doelstelling bereikt).	809	50	1096	54
Totaal		**2.941**	**216**	**3188**	**220**
Totaal aantal bedrijven		**3.157**		**3408**	

Uit de voortgangsindicatoren blijkt dat het aantal bedrijven waarbij energiebesparingsmaatregelen daadwerkelijk zijn gerealiseerd in 2025 verder is toegenomen. Met name bij de grote energiegebruikers is sprake van een groei in het aantal bedrijven dat de doelstelling heeft bereikt.

Tegelijkertijd blijft er een groep bedrijven waarbij het besparingspotentieel nog niet (volledig) is vastgesteld (rood). Deze groep vormt een belangrijk aandachtspunt voor de komende uitvoeringsperiode en zal conform het gewijzigde akkoord in 2026 gecontroleerd worden. Daarnaast worden er nieuwe bedrijven gecontroleerd die door de netbeheerdersdata in beeld zijn gekomen.

Toelichting op Stoplichtenmodel

<u>Stoplichtenmodel algemeen</u>
Het door de OD NZKG sinds 2015 toegepaste stoplichtenmodel geeft de fase aan waar het energierelevante bedrijvenbestand van een individuele opdrachtgever zich bevindt in de realisatie van de -vierjaarlijkse- wettelijke verplichte maatregelen verduurzaming energiegebruik die zich binnen vijf jaar terugverdienen.

Een bedrijf is energierelevant bij een energiegebruik van >50.000 kWh of > 25.000 m^3 aardgasequivalenten per jaar. Het stoplichtenmodel zegt niets over de voortgang van de naleving van andere wettelijke verplichtingen als EPBD of Label C kantoren dan wel de hoeveelheid gerealiseerde energiebesparing of CO_2-reductie. Het stoplichtenmodel is **dynamisch** en wordt door de OD NZKG beheerd. Vanwege wijzigingen in het bedrijvenbestand (nieuwe bedrijven komen erbij, bedrijven breiden uit of krimpen etc.), realisatie van energiebesparing waardoor een bedrijf niet langer energierelevant is of de vierjaarlijkse wet- en regelgeving, en door de uitvoering van controles en hercontroles, wijzigt het stoplichtenmodel continu.

Het stoplichtenmodel betreft een **moment opname**. Om bovengenoemde redenen kunnen de aantallen per kleur/voortgangsindicator **hoger** en **lager** worden. De onbekende energierelevante bedrijven (waarvan de adressen ontbreken), zijn niet opgenomen in het huidige stoplichtenmodel.

Stoplichtenmodel per kleur

Voortgangs-indicatoren	Kleur	Toelichting
Voortgangs-indicator 1	Bij hoeveel bedrijven het besparingspotentieel nog niet is vastgesteld of nog onbekend is bij de omgevingsdienst (nog niet opgepakt).	Er is door de OD NZKG nog niet vastgesteld of maatregelen verduurzaming energiegebruik genomen moeten worden omdat de OD NZKG nog moet starten met toezicht en handhaving op deze taak bij het desbetreffende (nieuwe) bedrijf. Tot slot kunnen bedrijven naar rood worden teruggeplaatst die eerder oranje of (licht)groen waren vanwege de gewijzigde wet- en regelgeving van 1 juli 2023.
Voortgangs-indicator 2	Bij hoeveel bedrijven afspraken zijn gemaakt over energiebesparingsmaatregelen (opgepakt).	Als uit een controle blijkt dat een bedrijf nog niet voldoet aan de wet- en regelgeving worden afspraken gemaakt met een bedrijf over het moment waarop het bedrijf alle maatregelen neemt die zich binnen vijf jaar terugverdienen. Dit wordt vastgelegd in een waarschuwingsbrief. De aard van de maatregel of maatregelen is bepalend voor de termijn die gegeven wordt aan een bedrijf om deze te realiseren. Afhankelijk van de aard van de te nemen maatregelen, kan de termijn waarop een bedrijf moet voldoen aan de wettelijk verplichte maatregelen, meerdere jaren bestrijken.
Voortgangs-indicator 3	Voldoende voortgang over te nemen maatregelen	Tijdens een controle door de OD NZKG blijkt dat een bedrijf bijna klaar is met het uitvoeren van alle van toepassing zijnde maatregelen. Het bedrijf is op positieve wijze bezig met de realisatie van de maatregelen die zijn vastgelegd in de waarschuwingsbrief. Wanneer alle maatregelen getroffen zijn verschuift het bedrijf naar groen. De OD NZKG controleert of de laatste maatregelen zijn genomen.
Voortgangs-indicator 4	Van hoeveel bedrijven de maatregelen zijn gerealiseerd (doelstelling bereikt).	Een bedrijf heeft alle wettelijke verplichte maatregelen verduurzaming energiegebruik die zich binnen vijf jaar terugverdienen gerealiseerd. Het kan nodig zijn dat een bedrijf meermalig fysiek moet worden gecontroleerd voordat het bedrijf voldoet.

Informatiegestuurd toezicht
Begin 2024 heeft de OD NZKG de prio50 aanpak geïntroduceerd. Het **doel** van deze aanpak is om via om informatie/data gestuurd toezicht de doelmatigheid van het toezicht te verhogen en de gemeenten inzicht te geven in de energiebesparings-prestatie van grootste energieverbruikers. Uitgangspunt in 2025 was dat de Prio-bedrijven 'promoveren' naar een hogere stap in de kpi-reeks volgens het stoplichtenmodel zoals hierboven genoemd.

<u>Methode</u>

- Prio-bedrijven die niet voldoen aan de informatieplicht worden aangeschreven en als ze niet reageren gehandhaafd;
- De Prio-bedrijven met een onderzoeksplicht die nog geen rapport hebben toegestuurd worden aangeschreven en als ze niet reageren gehandhaafd. De handhaving op de informatieplicht is hierbij inbegrepen;
- Alle ontvangen rapporten van onderzoeksplichtige Prio-bedrijven worden in 2024 zoveel als mogelijk beoordeeld;
- Prio-bedrijven worden in 2025 zoveel als mogelijk bezocht.

In Q1 van elk jaar wordt het resultaat geëvalueerd en worden de lijsten bijgewerkt.

<u>Opbrengst prio50 lijst 2025</u>
De prio 50 bedrijven voor 2025 zijn bezocht en nagenoeg alle bezochte bedrijven hebben een verschuiving naar een hogere KPI bereikt.

Informatieplicht

Meldingen informatieplicht	**Stand van zaken 31-12-2024 (Ronde 2023)**	**Stand van zaken 31-12-2025 (Ronde 2023)**
Totaal aantal informatieplichtige bedrijven bekend bij de OD NZKG	3.157	3.408
Totaal ontvangen meldingen	2.735	2.930

De stijging van het totaal aantal informatieplichtige bedrijven hangt samen met een verdere actualisatie van het bedrijvenbestand en aanvullende identificatie van energierelevante bedrijven.

Onderzoeksplicht

Stand van zaken Onderzoeksplicht tot nu toe:

Ingediende rapportages	**Stand van zaken 01-12-2024 (Ronde 2023)**	**Stand van zaken 31-12-2025 (Ronde 2023)**
Totaal aantal aanschrijvingen	-	102*
Totaal aantal onderzoeksplichtige bedrijven bekend bij de OD NZKG	83	61**
Totaal ontvangen rapportages	37	88***
Rapportages akkoord bevonden	8	44

* Aanschrijvingen voor het indienen en aanpassen van de beoordeelde rapportages.
** In het afgelopen jaar zijn bedrijven die nog geen rapportage hadden ingediend opnieuw aangeschreven. Tijdens deze actualisatie is vastgesteld dat een deel van de bedrijven niet (langer) onderzoeksplichtig is, waardoor het totale aantal is afgenomen.
*** Het gaat hier om aantal ingediende rapportages. Het kan zijn dat het bedrijf een tweede versie van de rapportage heeft ingediend en het aantal hierdoor hoger uitvalt.

<u>CO_2-reductie</u>

Indicatieve CO_2-reductie onderzoeksplichtige bedrijven

Zeer groot gebruikers van energie zijn verplicht om in hun uitvoeringsplan van de onderzoeksplicht energiebesparing een inschatting te maken van de mogelijke CO_2-besparing van de te nemen maatregelen. Dit is alleen verplicht voor de procesgebonden maatregelen. Dit wordt weergegeven in een cyclus van vier jaar, 2024-2027. De berekeningen en indicaties van de te behalen CO_2-reductie worden door de bedrijven zelf uitgevoerd en gerapporteerd. Het gebruik van deze cijfers bevindt zich nog in een ontwikkelfase en is daarom indicatief van aard.

Mogelijke CO_2-reductie 2024-2027	**Stand van zaken 31-12-2025 (Ronde 2023)**
Totaal ingediende onderzoeksrapportages	88
Totale CO_2 -reductie bij doorvoeren maatregelen	515.220 ton CO_2

Indicatieve CO_2-reductie informatieplichtige bedrijven

Tijdens de fysieke controles wordt gecontroleerd welke energiebesparende maatregelen nog niet zijn uitgevoerd. Bij de hercontrole wordt gecontroleerd of deze maatregelen zijn uitgevoerd. Zodra de geconstateerde overtredingen zijn uitgevoerd levert dit een CO_2-besparing op.

De CO_2-besparing is berekend met behulp van een rekentool van Omgevingsdienst NL. Deze tool bevindt zich nog in ontwikkeling, waardoor de uitkomsten indicatief zijn en in de toekomst kunnen worden bijgesteld.

Co_2 op basis van uitgevoerde EML controles 2025	**Stand van zaken 31-12-2025**
Totaal bespaard	49.340 ton CO_2

Inventarisatie en aanpassing Energiewet

Met de inwerkingtreding van de Energiewet en het beschikbaar komen van verbruiksgegevens van de netbeheerders is er inmiddels een beter en vollediger beeld ontstaan van het totale bestand aan energierelevante bedrijven.

Op dit worden gegevens ingevoerd en verwerkt. Begin 2026 wordt deze data vergeleken met de bekende CBS-aantallen en zal er worden gestart met het controleren van de nieuw geregistreerde bedrijven.

Totaal aantal energierelevante bedrijven conform netbeheerdersdata vanaf 2026	5.430
Totaal aantal energierelevante bekende bedrijven per 31-12-2025	3.408

Label C Kantoren– Bouwbesluit (Bbl)

Per 31-12-2025 is voor de gemeente Amsterdam, exclusief de stadsdelen de volgende stand van zaken:

Amsterdam excl stadsdelen **31-12-2025**

2023 januari			**2024 januari**		**2025 januari**		**Huidige stand van zaken**	
Kantoren	667	100%	660	100%	697	100%	697	100%
Voldoet	395	59%	615	93%	649	93%	695	100%
Voldoet niet	272	41%	45	7%	48	7%	2	0%

* Gemeente Amsterdam voert zelf toezicht en handhaving uit op de panden van 100 m² – 800 m². Deze kantoren zijn niet meegenomen in de stand van zaken.

Het label C traject is in 2025 succesvol afgerond. Het aantal kantoren dat initieel is vastgesteld, voldoet inmiddels aan de Label C-verplichting. Gedurende het project zijn ook aanvullende panden geïdentificeerd die eveneens onder deze verplichting vallen. Van deze panden voldoen er momenteel twee niet aan de Label C-verplichting: het kantoor van DNB aan de Westeinde 1 en het Stadsloket Oost van Amsterdam aan de Oranje Vrijstaatkade 2. Het gebouw van DNB is inmiddels volledig verbouwd en dient enkel nog te worden voorzien van een nieuw geregistreerd energielabel. Voor het pand aan de Oranje Vrijstaatkade 2 wordt op dit moment een nieuw energielabel aangevraagd.

Daarnaast wordt verwacht dat in de toekomst meer panden zullen worden geïdentificeerd die niet aan de Label C-verplichting voldoen, bijvoorbeeld doordat het energielabel is verlopen of doordat panden die voorheen leegstonden opnieuw in gebruik worden genomen. Het toezicht hierop zal plaatsvinden in de beheerfase.

Keuringsverplichting EPBD III – Bouwbesluit (Bbl)

Verplichting Laadinfra (EPBD)
In het kader van de Europese richtlijn Energieprestatie gebouwen (EPBD3) geldt sinds 2025 voor bedrijven met meer dan 20 parkeerplaatsen de verplichting om 1 laadpunt te hebben voor het opladen van elektrische voertuigen. Bij het van kracht worden van de EPBD4 (medio 2026) zal de regelgeving strenger worden en moet per 10 parkeerplaatsen 1 laadpunt aanwezig zijn. Het toezicht vindt plaats op basis van het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl).

Het toezicht is onderdeel van de al lopende controles op de naleving van de Energiebesparingsplicht en wordt sinds 2025 uitgevoerd door het Team TH Energiebesparing van de OD NZKG.

Doelgroep
Volgens een globale inschatting zijn er in Amsterdam 600-1000 bedrijven met meer dan 20 parkeerplaatsen waarvoor de verplichting geldt. Het merendeel van de bedrijven met meer dan 20 parkeerplaatsen heeft al 1 parkeerplaats. Mogelijk zal vanaf 2027 (EPBD4) meer druk op de handhaving komen wanneer vanaf 20 parkeerplaatsen per tiental 1 laadpunt moet zijn gerealiseerd en de laadpunten slim zijn. Ter voorbereiding op de strengere regelgeving vanaf 2027 wordt nu al geregistreerd of de laadinfra slim is.

Controle verplichting voor laadpalen bij kleinverbruikers
Ook bij bedrijven met een kleinverbruik (<50.000 kWh of <25.000 m3) kunnen meer dan 20 parkeerplaatsen aanwezig zijn. Bij deze bedrijven vindt geen controlebezoek plaats op basis van de energiewetgeving. Het toezicht op de aanwezigheid van de laadpalen kan dus niet meeliften op de al lopende controles. De Omgevingsdienst zal

in 2026 het toezicht ontwikkelen waarmee begin 2027 het toezicht op de kleinverbruikers zal starten. Deze start valt samen met de verstrenging van het toezicht op basis van het van kracht worden van de EPBD4.

Gebouwautomatiserings- en Controlesysteem (GACS) per 1 januari 2026
De OD NZKG voert bij de bedrijven waar zij het mandaat voor heeft ook het toezicht uit op de Europese richtlijn die onder ander eisen stelt aan de energieprestatie van gebouwen energiekeuring door middel van een GACS. In 2025 heeft de OD NZKG het plan van aanpak geschreven hoe de GACS-verplichting zal worden meegenomen in het toezicht bij alle niet voor bewoning bestemde gebouwen met een verwarmingssysteem en/of airconditioningsysteem met een nominaal vermogen van meer dan 290kW.
Bij de implementatie van de Europese richtlijn Energieprestatie van Gebouwen is de GACS-verplichting opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

WPM
Op basis van het 'Besluit CO_2-reductie werkgebonden personenmobiliteit' (Besluit WPM) hebben organisaties en bedrijven met 100 of meer werknemers een jaarlijkse rapportageplicht over het zakelijke mobiliteit en woon-werkverkeer. Per 1 juli 2025 hadden deze bedrijven de verplichting een rapport in te dienen over de prestaties van het jaar 2024. Deze verplichting geldt ook voor de bedrijfsvoering van de gemeenten zelf.

De Gemeenten zijn als bevoegd gezag verantwoordelijk voor U&H onder het Besluit WPM. De Omgevingsdiensten (OD) zijn de uitvoerende diensten die namens gemeenten deze nieuwe basistaak uitvoeren. Hieronder valt de voorlichting (communicatie) en toezicht en handhaving.

De OD heeft het eerste jaar (2025) benut om het zaaksysteem op orde te krijgen en de rapportages administratief te toetsen. Vanaf het tweede jaar (2026) wordt inhoudelijk getoetst. Deze fasering is landelijk afgesproken (Omgevingsdienst NL).

Resultaat
In maart is aan alle bedrijven een informatiebrief gestuurd waarin op de rapportageverplichting per 1 juli is gewezen. De naleving van de rapportageverplichting blijkt heel gunstig. In Amsterdam zijn er 735 bedrijven met een rapportageverplichting. Per 1 december hebben 621 bedrijven (84%) een rapportage ingediend. Ook de gemeente zelf heeft de rapportage ingediend. In december is een herinneringsbrief gestuurd aan de bedrijven die nog geen rapportage hebben ingediend.

Bij het toezicht in 2026 is het uitgangspunt is om bij 25-50% van de bedrijven een inhoudelijke toets uit te voeren. Verder is het relevant dat het kabinet overweegt om de doelgroep van bedrijven te verkleinen door de drempelwaarde van minimaal 100 medewerkers te verhogen naar 250 medewerkers (vermindering administratieve lasten). Dit plan moet nog goedgekeurd worden door het parlement.